

MINISTARSTVO KULTURE

**IZVJEŠTAJ
O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE
PROGRAMA RAZVOJA KULTURE 2016–2020. U 2017. GODINI**

Cetinje, decembar 2017. godine

SADRŽAJ

I UVOD	3
II CILJ IZVJEŠTAJA.....	3
III PREGLED AKTIVNOSTI UTVRĐENIH AKCIONIM PLANOM ZA 2017. GODINU	3
1. UNAPREĐENJE PRAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA	3
2. UNAPREĐENJE DJELATNOSTI KULTURE	5
3. JAČANJE KADROVSKIH KAPACITETA	8
4. STABILNI IZVORI FINANSIRANJA KULTURE I STVARANJE USLOVA ZA KORIŠĆENJE ALTERNATIVNIH IZVORA	9
5. MEĐUSEKTORSKO POVEZIVANJE	11
6. RAVNOMJERAN RAZVOJ KULTURE	13
8. ZAŠTITA I PROMOCIJA RAZNOLIKOSTI KULTURNIH IZRAZA	19
9. MONITORING I EVALUACIJA	21
IV OCJENA STANJA SA PRIJEDLOGOM MJERA.....	21

I UVOD

Program razvoja kulture 2016–2020. godine (u daljem tekstu: Program) predstavlja strateški dokument kojim se obezbjeđuje nastavak kontinuiranih aktivnosti na polju unapređenja kulture i sprovođenja reformi započetih donošenjem prvog Nacionalnog programa 2011. godine.

Shodno članu 8 Zakona o kulturi („Službeni list Crne Gore“, br. 49/08 i 38/12) Program je usvojila Vlada Crne Gore 31. marta 2016. godine, na prijedlog Ministarstva kulture.

Prioriteti, mjere i aktivnosti razvoja i unapređenja kulture, definišu se godišnjim akcionim planovima. U tom kontekstu, Vlada Crne Gore je 16. februara 2017. godine donijela Akcioni plan za sprovođenje Programa u 2017. godini, a predmetni izvještaj sadrži pregled podataka o uspješnosti i učinkovitosti realizacije planiranih mjera i aktivnosti.

II CILJ IZVJEŠTAJA

Cilj ovog izvještaja je da prikaže:

- realizovane aktivnosti utvrđene Akcionim planom za sprovođenje Programa u 2017. godini;
- razloge zbog kojih određene aktivnosti nijesu realizovane;
- ocjenu stanja implementacije utvrđenih mjera i aktivnosti.

III PREGLED AKTIVNOSTI UTVRĐENIH AKCIONIM PLANOM ZA 2017. GODINU

Mjere i aktivnosti, utvrđene Akcionim planom za 2017. godinu, bile su u funkciji ostvarivanja projektovanih strateških ciljeva kojima se obezbjeđuje razvoj kulture u jednogodišnjem planskom periodu, kroz:

1. Unapređenje pravnog i institucionalnog okvira;
2. Unapređenje djelatnosti kulture;
3. Jačanje kadrovskih kapaciteta;
4. Stabilni izvori finansiranja kulture i stvaranje uslova za korišćenje alternativnih izvora;
5. Međusektorsko povezivanje;
6. Ravnomjieran razvoj kulture;
7. Međunarodna saradnja i fondovi za kulturu;
8. Zaštita i promocija raznolikosti kulturnih izraza;
9. Monitoring i evaluacija.

Detaljan pregled i stanje realizacije svih planiranih aktivnosti iz Akcionog plana za 2017. godinu sadržan je u narativnom i tabelarnom dijelu Izvještaja.

1. UNAPREĐENJE PRAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA

U cilju unapređenja pravnog i institucionalnog okvira, Programom su utvrđena dva prioriteta kojima se obezbjeđuje bolja i dosljednija primjena legislative i reorganizacija institucija kulture u skladu s utvrđenim propisima.

Unapređenje pravnog okvira

Od mjera i aktivnosti planiranih Akcionim planom za 2017. godinu, u oblasti izrade novih zakona i izmjene i dopune postojećih, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Službeni list CG“, broj 44/17) kojim je izvršeno usklađivanje sa novim Zakonom o upravnom postupku i definisana rješenja za prevazilaženje određenih problema uočenih u praksi. Jedna od najznačajnijih novina je izmjena rokova za donošenje rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro spomenicima kulture i za utvrđivanje granica zaštićene okoline. Predviđenim dopunama spomenici kulture, koji su stekli status po dosadašnjim propisima, stavljaju se pod pravnu zaštitu do donošenja rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro, čime se štite od devastacije.

Akcionim planom bile su predviđene i izmjene i dopune istog zakona radi usaglašavanja sa Direktivom 2016/60, o povraćaju kulturnih predmeta protivpravno oduzetih sa teritorije državne članice Evropske unije. Ova aktivnost će biti realizovana u skladu sa Programom rada Vlade u III kvartalu 2018. godine.

- Utvrđen je i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, koji bi do kraja decembra mogao biti dostavljen Vladi na usvajanje. Tekstom se dodatno precizira model upravljanja, prije svega u kontekstu lociranja finansiranja aktivnosti Savjeta. Otežavajuća okolnost u toku izrade Prijedloga zakona jeste činjenica da je taj proces tekao paralelno sa donošenjem Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, koji je stupio na snagu 14. oktobra 2017. godine. Budući da tekst Prijedloga zakona mora biti usaglašen sa navedenim propisom, Ministarstvo kulture je posebno usaglašavalo tekst Prijedloga Zakona sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma. Pored toga, od strane Vlade, usvojen je Dokument “Procjena uticaja na baštinu za cjelokupno područje Kotora”, pa su, u cilju sistemskog uređenja monitoringa intervencija u prostoru, predložene procedure sprovođenja procesa procjene uticaja na baštinu, koje su predmet izmjena i dopuna Zakona. Naime, Procjena uticaja na baštinu (HIA) je mehanizam koji do sada nije bio definisan nacionalnim zakonskim okvirom, a postoji međunarodna obaveza njenog donošenja. Kroz predložene izmjene i dopune Zakona, ova procedura je uvedena i u nacionalno zakonodavstvo.

Iako planiran, Prijedlog novog Zakona o državnim nagradama nije urađen iz objektivnih razloga. Promjene koje treba da donese novi zakon su kompleksne i sveobuhvatne. Odnose se na promjenu koncepta samih nagrada, ali i na postupak sprovođenja i realizaciju drugih obaveza koje proizilaze iz organizacije odjele državnih nagrada.

U dijelu izrade podzakonskih akata donijeti su:

- Uredba o bližim kriterijumima, načinu i postupku za ostvarivanje prava na povraćaj dijela sredstava utrošenih za proizvodnju kinematografskog djela („Službeni list CG“, broj 54/17). Uredba je donijeta na osnovu Zakona o kinematografiji („Službeni list CG“, broj 42/15), kao podsticajna mjera za poboljšanje stanja u kinematografskom sektoru i povećanje broja inostranih snimanja u Crnoj Gori, što rezultira ekonomskim benefitima za privredne i uslužne djelatnosti, otvara mogućnost novih zapošljavanja i doprinosi razvoju posebne grane turizma tzv. „filmskom turizmu“.

- Pravilnik o načinu obilježavanja kulturnih dobara i izgledu i sadržaju zaštitnog znaka („Službeni list CG“, br. 01/17 i 03/17).

Postoji realna potreba za izradom i drugih podzakonskih akata što će tokom 2018. godine biti jedna od primarnih obaveza ovog resora. To se posebno odnosi na izmjenu ili donošenje nove Uredbe o određivanju manifestacija i festivala od posebnog značaja za kulturu Crne Gore, koja je tokom 2017. urađena u formi nacрта.

Unapređenje institucionalnog okvira

U oblasti unapređenja institucionalnog okvira Ministarstvo kulture je završilo proces i postupak registracije nove nacionalne ustanove kulture - Filmski centar Crne Gore, osnovane Odlukom Vlade od 29. decembra 2016. godine, koja je zvanično počela sa radom 6. aprila 2017. godine.

Na planu reorganizacije postojećeg institucionalnog okvira posebna pažnja bila je posvećena izradi novih pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji nacionalnih ustanova kulture. Utvrđeni su Pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji sljedećih javnih ustanova: Filmski centar Crne Gore, Narodni muzej Crne Gore, Biblioteka za slijepe Crne Gore, Pomorski muzej Crne Gore.

U fazi usaglašavanja su pravilnici Kraljevskog pozorišta „Zetski dom“, Centra savremene umjetnosti, Muzičkog centra Crne Gore i Prirodnjačkog muzeja Crne Gore, dok su u proceduri izrade nova akta u: Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Crnogorskoj kinoteci i Crnogorskom narodnom pozorištu.

Nakon analiza stanja u nacionalnim ustanovama kulture izvršeno je usklađivanje i unapređenje njihovih djelatnosti donošenjem novih statuta (Kraljevsko pozorište „Zetski dom“, odnosno izmjenama i dopunama statuta (Prirodnjački muzej Crne Gore i Crnogorska kinoteka).

Što se tiče mjera koje se odnose na poboljšanje uslova za obavljanje djelatnosti, Ministarstvo kulture je izvršilo analizu godišnjih izvještaja o radu nacionalnih ustanova kulture i u skladu sa tim ukazalo na potrebu unapređenja njihovog rada. Takođe, obavljen je nadzor u JU Narodni muzej Crne Gore u odnosu na stanje, režim i mjere zaštite muzejskog materijala i muzejske dokumentacije, muzejsku dokumentaciju, reviziju muzejskog materijala i evidenciju pokretnih kulturnih dobara u posjedu Narodnog muzeja.

Na opštinskom nivou, u odnosu na implementaciji propisa iz oblasti muzejske djelatnosti, Skupština Opštine Tivat je donijela Odluku o osnivanju Javne ustanove Muzej i galerija (broj 0304-669-372 od 7.11.2017. godine), a shodno ovlašćenjima iz Zakona o bibliotečkoj djelatnosti, Ministarstvo kulture je izvršilo utvrđivanje uslova za obavljanje bibliotečke djelatnosti i izdalo saglasnost JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi.

Iako je Akcionim planom bilo planirano osnivanje Regionalnog centra za razvoj menadžmenta u kulturnoj baštini – UNESCO centar II kategorije, ta mjera nije realizovana.

2. UNAPREĐENJE DJELATNOSTI KULTURE

Među planiranim mjerama i aktivnostima koje su Programom prepoznate kao suštinske za poboljšanje uslova u ostvarivanju djelatnosti kulture, definisani su: strateško planiranje u kulturi, unapređenje infrastrukture u kulturi i unapređenje statistike u kulturi.

Strateško planiranje u kulturi

Strateško planiranje podrazumijeva kontinuirane mjere i aktivnosti, koje se odnose na: inoviranje Programa, donošenje opštinskih programa razvoja kulture, izradu sektorskih strategija i dokumenata, kao i uključivanje sektora kulture u druge nacionalne razvojne strategije.

Mjerama i aktivnostima iz Akcionog plana za 2017. godinu bile su predviđene izmjene i dopune Programa razvoja kulture 2016–2020. i koordinacija u izradi opštinskih programa

razvoja kulture. Tokom izvještajnog perioda izvršena je analiza i utvrđen nacrt revizije pojedinih oblasti iz Programa, dok novih opštinskih programa razvoja kulture nije bilo.

Iako je Akcionim planom bilo predviđeno donošenje Programa razvoja kinematografije, kao srednjoročne strategije razvoja ove oblasti, ova aktivnost nije realizovana s obzirom na to da je njen glavni nosilac Filmski centar Crne Gore, koji je počeo sa radom tek u aprilu 2017. godine i u dosadašnjem periodu glavni zadaci bili su konstituisanje ustanove, pa će iz tih razloga ova aktivnost biti realizovana do kraja II kvartala naredne godine.

U oblasti izrade sektorskih strategija realizovane su planirane aktivnosti koje se odnose na:

- Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. s Izvještajem o sprovođenju Programa u 2017;

- Akcioni plan za realizaciju Programa za 2018. s Izvještajem za 2017. godinu;

- izradu studije zaštite kulturnih dobara za potrebe planskih dokumenata;

- analizu stanja u oblasti izdavačke djelatnosti;

- analizu potreba i uslova za razvoj nezavisne kulturne scene i kreativnih industrija,

koja je bila fokusirana na utvrđivanje prijedloga prioritetnih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2018. godini. U skladu s analizom, za utvrđene prioritete, Predlogom zakona o budžetu Crne Gore za 2018. godinu, na poziciji Ministarstva kulture planirana su sredstva za unapređenje i razvoj ovog sektora u iznosu od 340.866,48 €.

Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2017. godinu finansirani su programi i projekti od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, odnosno, iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti. U cilju zaštite, valorizacije i unapređenja stanja kulturnih dobara i promovisanja raznolikosti kulturne i istorijske baštine Crne Gore, a vodeći računa o ravnomjernom regionalnom razvoju, Ministarstvo kulture je u 2017. godini, pratilo realizaciju 102 projekta, od čega je realizovano iz oblasti: konzervatorskih i arheoloških istraživanja 13 (4 je u toku); izrade konzervatorskih projekata i sprovođenja konzervatorskih mjera 27 (14 je u toku); edukacije i doedukacije stručnih kadrova 3; popularizacije i prezentacije kulturne baštine 26 (6 je u toku) i tehničko-tehnološkog osavremenjavanja 7. Nijesu realizovana 2 projekta. Planirana finansijska sredstva za Program zaštite iznosila su 832.435,00 €, od čega 420.000,00 € iz namjenskih sredstava. Program se, shodno Zakonu, finansira iz opštih prihoda budžeta Crne Gore i namjenskih sredstava od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

Povodom elaborata o potrebi osnivanja Muzeja žena, Ministarstvo kulture je u saradnji sa NVO Nova Centar za feminističku kulturu, a u okviru projekta „Žensko kulturno nasljeđe kao pokretač razvoja Crne Gore – Kakav Muzej žena nam treba?“ koji je podržao UNESCO kroz Program participacije 2016–2017, nastavilo aktivnosti na osnivanju Muzeja žena. Urađen je nacrt Elaborata o opravdanosti osnivanja Muzeja i realizovane druge aktivnosti koje doprinose afirmaciji tog pitanja.

Nastavljena je i saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova na definisanju organizacione forme budućeg Muzej policije.

U cilju zaštite kulturnih dobara u planskim dokumentima, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, donijela je devet studija zaštite kulturnih dobara, i to: Studiju zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade detaljnog urbanističkog plana „Čepurci dio“ izmjene i dopune Glavni grad Podgorica; Studiju zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade detaljnog urbanističkog plana posebne namjene Nacionalni park „Centar zone Bijelo Polje“; Studiju zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade detaljnog urbanističkog plana „Centar I Pljevlja“; Studiju zaštite kulturnih

dobara za potrebe Prostornog plana posebne namjene NP „Skadarsko jezero“; Studiju zaštite kulturnih dobara u obuhvatu Prostornog plana posebne namjene obalno područje, za šest opština; Studiju zaštite kulturnih dobara za izmjene i dopune DUP-a „Drač putnički terminal“, Drač-Podgorica; Studija zaštite kulturnih dobara u za potrebe izrade detaljnog urbanističkog plana „Dajbabska Gora“, Opština- Podgorica; Studiju zaštite kulturnih dobara u za potrebe izmjena i dopuna DUP-a „CijevnA 2-DIOA“, Glavni grad Podgorica.

Sektor kulture je aktivno učestvovao u izradi i implementaciji intersektorskih strategija:

- Strategija za mlade 2017–2021. - Ministarstvo sporta;
- Strategija za razvoj i podršku darovitim učenicima 2015–2019. - Ministarstvo prosvjete;
- Strategija za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori 2013–2018, Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2017–2021. i Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017–2021. - Ministarstvo za ljudska i manjinska prava;
- Strategija informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014–2018. - Ministarstvo evropskih poslova;
- Strategija saradnje s iseljenicima 2015–2018. - Ministarstvo vanjskih poslova;
- Nacionalni plan akcije za djecu NPAD 2013–2017. - Ministarstvo rada i socijalnog staranja;
- Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine - Ministarstvo održivog razvoja i turizma;
- Strategija za smanjenje rizika od katastrofa od 2018–2023. - Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Unapređenje infrastrukture u kulturi

Unapređenje infrastrukture u kulturi je jedan od bitnih uslova razvoja i direktno utiče na kvalitet umjetničke produkcije i poštovanje savremenih zahtjeva i standarda u ovoj oblasti. Među projektovanim mjerama za realizaciju ovog prioriteta utvrđeni su: analiza potreba unapređenja infrastrukture u kulturi i tehničko-tehnološke baze, kao i adaptacija objekata kulture radi povećanja dostupnosti osobama s invaliditetom.

Povodom analize potreba unapređenja infrastrukture u kulturi prikupljeni su i obrađeni podaci koji se odnose na nacionalne i opštinske ustanove kulture. Prema podacima, nastavljena je izgradnja rekonstrukcija i adaptacija objekta bivšeg Doma vojske u Podgorici, Centra za kulturu u Pljevljima, zgrade bivšeg Ruskog poslanstva na Cetinju, objekta Dvorca kralja Nikole u Nikšiću, odnosno inicirane su aktivnosti za adaptaciju i rekonstrukciju male scene u Crnogorskom narodnom pozorištu, kao i obezbjeđivanje neophodnog magacinskog prostora za fundus te ustanove. Nacionalne ustanove kulture unaprijedile su i svoju tehničko-tehnološku bazu i to nabavkom nove opreme za potrebe Crnogorske kinoteke, Muzičkog centra Crne Gore, Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, dok je na opštinskom nivou u tom pravcu unaprijedjena tehnička infrastruktura Centra za kulturu Petnjica.

Tokom 2017. godine nastavljene su aktivnosti Ministarstva na poboljšanju pristupačnosti kulturnih dobara i objekata kulture u kojima se realizuju kulturni sadržaji licima s invaliditetom. Postavljene su pristupne rampe ili su izdati konzervatorski uslovi, odnosno dato odobrenje o postavljanju rampe na četiri objekta - kulturna dobra: Sabornoj crkvi u Nikšiću, crkvi Svetog Antuna Padovskog na Cetinju i zgradama bivšeg Ruskog i Austrougarskog poslanstva na Cetinju. Takođe, Ministarstvo je u svom objektu postavilo natpise službi,

direktorata i svih zapošljenih na Brajevom pismu i izradilo orijentacione planove na Brajevom pismu, koji se nalaze na samom ulazu u objekat. Osim toga, Ministarstvo je Udruženju mladih sa hendikepom Crne Gore ustupilo pristupačan prostor za održavanje radionice u okviru projekta *To really live*, koji ima za cilj upoznavanje osoba s invaliditetom, članova njihovih porodica i donosilaca odluka sa principima filozofije samostalnog života.

U opštinskim ustanovama kulture izrađene su prilazne rampe na objektima Centar za kulturu Tivat i Centar za kulturu Petnjica.

Unapređenje statistike u kulturi

U cilju unapređenja statistike u kulturi, u kontinuitetu se ažuriraju evidencije i registri, prikupljaju i unose neophodni podaci. To se posebno odnosi na evidencije o polaganju stručnih ispita (66 uvjerenja), dodjeljivanju stručnih zvanja u oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke i arhivske djelatnosti (35 akata: 6 priznavanje, 28 dodjeljivanje, 1 zaključak o obustavljanju postupka), konzervatorskih (11) i istraživačkih (1) licenci, o davanju saglasnosti na podizanje spomen-obilježja (9 saglasnosti na prijedlog programa i 10 na prijedlog odluka), kao i evidencija o nosiocima statusa samostalni umjetnik (3) i istaknuti kulturni stvaralac (1).

Nedostatak kadrovskih kapaciteta ogledao se u nedovoljnoj angažovanosti u dijelu evidencija koje se odnose na registre muzeja i spomen-obilježja, koje su u nadležnosti Ministarstva. Nakon uspostavljanja navedenih registara, nije u potpunosti sprovedena zakonska obaveza utvrđivanja uslova za obavljanje muzejske djelatnosti, iz razloga što većina muzeja nema zakonom propisane uslove, ili funkcioniše u okviru centara za kulturu. Takođe, unos podataka u Centralni registar spomen-obilježja nije izvršen, jer nedostaju podaci iz opštinskih registara, koji su osnov za navedeni Registar.

U cilju potpune primjene informacionog sistema kulturnih dobara, Ministarstvo kulture i Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore, zaključili su Ugovor broj 01-1566/2 od 07.07.2017. godine, o finansiranju Projekta „Digitalizacija kulturne baštine Crne Gore (I faza)“, čiji je cilj definisanje IT platforme koja omogućava pretvaranje analognih podataka o kulturnim dobrima Crne Gore u digitalni oblik.

Što se tiče izmjena statističkih formulara za oblast kulture koju sprovodi Zavod za statistiku, Ministarstvo nije vršilo njihovu reviziju u ovoj godini u skladu sa periodikom prikupljanja podataka koju definiše ta ustanova.

3. JAČANJE KADROVSKIH KAPACITETA

Realizacija mjera i aktivnosti sadržanih u Akcionom planu za 2017. godinu podrazumijeva analizu kadrovskih kapaciteta u sektoru kulture, obezbjeđivanje uslova za edukaciju i doedukaciju, obezbjeđivanje odgovarajućeg broja i profila stručnog kadra za vršenje poslova u organima uprave i ustanovama kulture, podsticanje naučno-istraživačkog rada i sistematskih istraživanja u kulturi i podršku mladim i talentovanim studentima iz oblasti kulture u inostranstvu.

Analiza kadrovskih potreba

Analizu kadrovskih kapaciteta u sektoru kulture, kao dugoročan zadatak, Ministarstvo je u 2017. godini sprovedo u oblasti kulturne baštine, kroz kadrovsku analizu nacionalnih institucija u toj oblasti. Analiza sadrži strukturu zaposlenih u pogledu: vrste stručne spreme,

procentualnog odnosa zaposlenih na obavljanju programskih aktivnosti i administrativnih, starosne i rodne strukture, kao i prijedlog mjera za unapređenje kompetencija zapošljenih u sektoru kulturne baštine.

Kontinuirana edukacija i istraživački rad

Uslovi za edukaciju i doedukaciju realizovani su kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara i pohađanje obuka po programu Uprave za kadrove.

Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara, vršena je doedukacija i edukacija stručnog kadra u domenu primjene COBISS informacione tehnologije u bibliotečkoj djelatnosti, kao i u oblasti magistarskih studija u muzejskoj djelatnosti.

Program obuka Uprave za kadrove pohađalo je 13 zapošljenih u Ministarstvu kulture, na sljedeće teme: standardi konsultovanja u kreiranju javnih politika, izrada sektorskih analiza i definisanje prioriteta za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, analiza uticaja propisa, javne nabavke, Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, vladavina prava, vođenje centralne kadrovske evidencije, izrada akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, postupak oglašavanja, selekcije i zapošljavanja, vođenje intervjua, sajber bezbjednost, prevencija profesionalnih oboljenja, bezbjednosna kultura u državnoj administraciji, pisanje i realizacija projekata i izrada strateških akata

Unaprijeđena je i kadrovska struktura u Ministarstvu kulture zapošljavanjem državne sekretarke i četiri samostalna savjetnika. Popunjeno je 19 radnih mjesta u nacionalnim ustanovama kulture (jedan u Crnogorskom narodnom pozorištu, četiri u Centru savremene umjetnosti, dva u Filmskom centru, šest u Centru za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, pet u Narodnom muzeju Crne Gore, i jedan u Prirodnjačkom muzeju Crne Gore) čime je obezbijeđeno upošljavanje određenog profila za vršenje poslova u ustanovama kulture.

Nastavljena je i podrška istraživačkim projektima u umjetnosti, dok je iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara obezbijeđena podrška za 40 projekata nacionalnih i opštinskih javnih ustanova iz oblasti konzervatorskih, arheoloških istraživanja, kao i iz oblasti izrade konzervatorskih projekata i sprovođenja konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima.

Ministarstvo kulture u kontinuitetu obezbjeđuje podršku mladim studentima koji se obrazuju na visokoobrazovnim institucijama u inostranstvu, kao i učešće crnogorskih umjetnika na značajnim međunarodnim manifestacijama. U 2017. godini je po tom osnovu donijeto šest rješenja za studente muzike na visokoškolskim ustanovama u Austriji, Velikoj Britaniji i Sjedinjenim Američkim Državama, dok je u istom periodu sufinansirano učešće devet crnogorskih umjetnika na manifestacijama i festivalima u regionu, ali i u Bugarskoj, Holandiji i Francuskoj.

4. STABILNI IZVORI FINANSIRANJA KULTURE I STVARANJE USLOVA ZA KORIŠĆENJE ALTERNATIVNIH IZVORA

Stabilni izvori finansiranja kulture odnose se prije svega na primjenu stope od 2,5 % iz tekućeg budžeta propisane Zakonom o kulturi. S obzirom na to da navedeno izdvajanje nije dovoljno za realizaciju svih aktivnosti Ministarstva i 12 nacionalnih ustanova kulture, Program predviđa niz mjera i aktivnosti bitnih za stvaranje povoljnijih uslova za bolje korišćenje alternativnih, odnosno dopunskih izvora prihoda. To se prije svega odnosi na dostupne međunarodne programe i fondove, ali i korišćenje kapaciteta ustanova kulture u cilju stvaranja dopunskih izvora finansiranja.

Stabilnost budžetskih izvora

Među mjerama i aktivnostima koje obezbjeđuju stabilnost budžetskih izvora primarna je dosljedna primjena stope od 2,5 % iz Zakona o kulturi, zatim adekvatna preraspodjela budžeta potrošačkih jedinica u korist programskih budžeta, ubiranje namjenskih sredstava od poreza na promet nepokretnosti za kulturnu baštinu i izrada Metodologije obračuna i prikupljanja sredstava za Filmski fond.

Stopa od 2,5 % ne primjenjuje se u propisanom obimu, pa su tako sredstva za Ministarstvo u 2017. obezbijedena u iznosu od 2,35 % tekućeg budžeta. Povoljna okolnost je što se preraspodjela budžeta potrošačkih jedinica, u korist programskog budžeta, iz godine u godinu poboljšava.

Namjenska sredstva od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, u skladu sa članom 125 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, usaglašena su i uređena i članom 2 st. 1 i 2 Zakona o porezu na promet nepokretnosti („Sl. list CG“, br. 36/2013), koji propisuje da prihodi od poreza na promet nepokretnosti pripadaju budžetu Crne Gore, budžetu jedinice lokalne samouprave i Egalizacionom fondu, u srazmjeri 10%:80%:10%, te da se navedena sredstva u visini od 10%, koja pripadaju budžetu Crne Gore, između ostalog, koriste i za finansiranje zaštite kulturne baštine, prema godišnjem programu zaštite. Način raspodjele navedenih sredstava propisalo je Ministarstvo finansija Pravilnikom o načinu raspodjele prihoda od poreza na promet nepokretnosti koji pripadaju budžetu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 54/13), po kojem se prihodi raspoređuju Ministarstvu kulture, Upravi za mlade i sport i Ministarstvu nauke u srazmjeri 65% : 24% : 11%. Sredstva od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, kao namjenskog prihoda za zaštitu kulturnih dobara, koriste se u skladu sa godišnjim programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara koji donosi Vlada Crne Gore, na prijedlog Ministarstva kulture, što je za 2017. godinu iznosilo 400.000,00 €.

Metodologija obračuna i prikupljanja sredstava za Filmski fond, koji je ustanovljen Zakonom o kinematografiji, je dostavljena obveznicima plaćanja naknade za Filmski fond, a Filmski centar je za ove namjene otvorio i poseban račun.

Alternativni izvori finansiranja kulture

U cilju unapređenja uslova za finansiranje kulture, Ministarstvo je podsticalo nacionalne ustanove kulture na korišćenje svojih resursa i ostvarivanje sopstvenih prihoda. Na tom polju, a u skladu sa prirodom djelatnosti, sopstvene prihode ostvarili su Crnogorsko narodno pozorište, Zetski dom, Muzički centar, Centar savremene umjetnosti, Narodni muzej, Pomorski muzej, Nacionalnoj biblioteci „Đurđe Crnojević“, Centar za konzervaciju.

Tokom 2017. godine, Ministarstvo je u saradnji s Investiciono razvojnim fondom pokrenulo poseban program podrške u kulturi koji je podrazumijevao kreditni aranžman pod povoljnim uslovima za preduzetnike u kulturi. Iako je u ovom izvještajnom periodu rađena u kontinuitetu promocija ove kreditne linije, samo su dva subjekta koja se bave djelatnostima kulture aplicirala i dobila taj kredit pod povoljnim uslovima (d.o.o. „Comfortably numb“ iz Nikšića 58.000,00 € za organizaciju koncerta „City Groove“ i d.o.o. „Studio 3“ iz Podgorice 50.000,00 € za opremanje filmskog i audio vizuelnog studija).

U cilju boljeg korišćenja međunarodnih fondova, Ministarstvo kulture je u kontinuitetu vršilo stručnu i logističku podršku za učešće u programima EU, UNESCO i drugim međunarodnim fondovima. U navedenom kontekstu, broj aplikacija iz Crne Gore se iz godine u godinu povećava, kao i podrška međunarodnih organizacija crnogorskom kreativnom sektoru.

U okviru programa Kreativna Evropa, potprogram Kultura, podržane su dvije aplikacije iz Crne Gore na konkursu za *Evropske projekte saradnje* i *Evropske platforme* – Herceg fest (nematerijalna participacija) i Muzički centar Crne Gore (160.000 € za četiri godine); dok je u okviru potprograma MEDIA obezbijedena podrška za 11 projekata (deset za distribuciju i jedan za razvoj filmskog projekta) u ukupnom iznosu od 60.000 €.

Takođe, u okviru programa Evropa za građane, putem konkursa *Evropsko sjećanje*, podržan je projekat iz Crne Gore – CDT iz Podgorice „Evropski horizonti 1917 – značaj i naučene lekcije“ u iznosu od 100.000 €.

Na godišnjem UNESCO konkursu za finansiranje iz Međunarodnog fonda za kulturnu raznolikost, podržan je projekat NVO Institut za preduzetništvo i ekonomski razvoj, Podgorica, pod nazivom Razvoj kulturnih i kreativnih industrija u održivi ekonomski sektor u Crnoj Gori. Za projekat je odobren grant u visini 86.090,00 dolara.

Tokom prethodnog dvogodišnjeg ciklusa Programa participacije UNESCO odobrena su tri projekta iz Crne Gore, od kojih jedan implementira Nacionalna biblioteka (21.594,70 €), a dva projekta NVO FORS Montenegro – Fondacija za razvoj sjevera, Nikšić (16.967,26 €) i NVO NOVA Centar za feminističku kulturu (22.389,46 €). ICCROM, savjetodavno tijelo UNESCO-a, odobrio je i finansirao projekat za podršku procesu izrade HIA i obuku kadrova za taj proces (15.500 \$). Projekat će biti realizovan početkom naredne godine.

5. MEĐUSEKTORSKO POVEZIVANJE

Za realizaciju kompleksnih razvojnih opredjeljenja Ministarstvo je kao posebno važnu činjenicu prepoznalo međusektorsku saradnju u kojoj je povezivanje sa resorima turizma, prosvjete, nauke i poljoprivrede od izuzetnog značaja.

Saradnja sa sektorom turizma i održivog razvoja

Doprinos u kreiranju jedinstvene turističke ponude i integralna zaštita kulturne baštine kroz planska dokumenta su najznačajnije mjere definisane Programom u dijelu saradnje sa sektorom turizma.

U ovoj oblasti ostvarena je intenzivna saradnja na Cetinju, između Prijestonice, Turističke organizacije, nacionalnih ustanova kulture i visokoškolskih ustanova sa Cetinja, opštinskih ustanova i nevladinih organizacija, na kreiranju *Kulturnog vodiča*, projekta koji je objedinio ukupnu kulturnu ponudu grada. Projekat je realizovan u IV kvartalu 2017. godine, a obuhvatio je 105 programskih sadržaja i biće nastavljen i tokom naredne godine.

U okviru plana održivog korišćenja kulturnih dobara Crne Gore, Ministarstvo kulture, je sredinom februara tekuće godine, organizovalo promociju publikacije *Potencijali kulturne baštine Crne Gore - ekonomska valorizacija*, čiji je izdavač. Ovom publikacijom kroz 30 kulturnih dobara predstavljen je segment crnogorske kulturne baštine, čiji potencijal pruža značajne mogućnosti za buduća ulaganja, čime se otvara novi prostor za povezivanje kulturne baštine sa drugim resorima, ali i za razvijanje novog pristupa u stvaranju uslova za održivo korišćenje izuzetnih potencijala koje baštini Crna Gora.

U oblasti integralne zaštite kulturnih dobara izrađeno je devet studija zaštite kulturnih dobara u saradnji Uprave za zaštitu kulturnih dobara sa Ministarstvom turizma i održivog razvoja.

Saradnja sa sektorom obrazovanja

Mjere i aktivnosti saradnje sa sektorom obrazovanja odnose se na uspostavljanje saradnje sa visokoškolskim ustanovama o realizaciji projekata kojima se podiže svijest o vrijednostima kulture i promovišu kulturna raznolikost i kulturni identitet.

U ovoj oblasti, Ministarstvo kulture je uspostavilo saradnju s Univerzitetom Crne Gore, umjetničkim fakultetima sa Cetinja, Fakultetom za crnogorski jezik i književnost, kao i Arhitektonskim fakultetom. Na osnovu te saradnje, realizovan je jedan broj projekata tokom 2017. godine, a visokoškolske ustanove su uključene i u realizaciju posebnih programa koje implementira Ministarstvo – Kreativna Crna Gora. Među realizovanim projektima ističemo:

- Međunarodnu konferenciju „Muzičko nasljeđe Crne Gore“, na kojoj su učestvovali etnomuzikolozi i teoretičari muzike iz Ljubljane, Beča, Zagreba, Beograda, Kraljeva, Sarajeva i Crne Gore. Tema se odnosila na muzičko nasljeđe i uporedna istraživanja muzičke baštine zemalja regiona, a osim podizanja svijesti o važnosti naslijeđenih kulturnih vrijednosti, značaj konferencije je i u promociji kulturne raznolikosti i kulturnog identiteta;

- Okrugli sto sa temom „Muzičko obrazovanje u Crnoj Gori - Perspektive i izazovi“, na kojem su učestvovali predstavnici muzičkih akademija iz Crne Gore i Slovenije, te direktori 14 muzičkih škola. Ideja skupa bila je da se predstave pojedinačna dostignuća ali i da se definišu modeli saradnje koji mogu unaprijediti postojeće stanje na svim nivoima obrazovanja;

- Projekat „Antifašistička mapa Nikšića“ realizovan u saradnji s Univerzitetom Crne Gore realizovan je, sa ciljem da se antifašističke vrijednosti na kreativan način iznova aktiviraju i učine prijemčivim i djelotvornim kroz savremene umjetničke izraze;

- Ministarstvo kulture i Arhitektonski fakultet Univerziteta Crne Gore zaključili su Ugovor o saradnji u okviru kojeg je izrađena Studija procjene uticaja na baštinu za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora (HIA), u skladu sa smjernicama ICOMOS, koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 10. novembra 2017. godine. Studija je iskaz posvećenosti države rješavanju problematike Kotora i ima ključni značaj za očuvanje univerzalnih vrijednosti područja. Pored navednog, Arhitektonski fakultet je nosilac izrade Menadžment plana urbane cjeline Stari Bar, koji je u završnoj fazi.

- U Ministarstvu kulture je održana radionica „Saobraćajni prelaz preko Boke – Verige“ organizovana u saradnji s Arhitektonskim fakultetom, Tehničkim veleučilištem u Zagrebu i ICOMOS Hrvatske.

Ministarstvo kulture u kontinuitetu pruža podršku koncertnim aktivnostima Muzičke akademije sa Cetinja, kao i učenicima muzičkih škola. U tom kontekstu, odžano je sedam koncerata studenata i profesora Muzičke akademije, podržan je 44. Muzički festival mladih Crne Gore i upriličen koncert prvonagrađenih mladih muzičara.

Saradnja sa sektorom nauke

Ministarstvo kulture je u martu 2017. potpisalo sporazum sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti, kojim je iskazan zajednički interes za dugoročnu saradnju na realizaciji mnogobrojnih projekata iz oblasti kulture i umjetnosti. U okviru aktivnosti za 2017. godinu, saradivali smo na realizaciji programa kojim je obilježeno 170 godina od objavljivanja „Gorskog vijenca“. Istim sporazumom planirane su zajedničke aktivnosti na obilježavanju značajnih jubileja događaja i ličnosti vezanih za Crnu Goru, održavanje zajedničkih naučnih skupova, produkcija zajedničkih leksikografskih i drugih izdanja. U tom kontekstu,

organizovan je i zajednički okrugli sto na temu Arheološki lokaliteti u Crnoj Gori i stanje kulturne baštine Crne Gore i modeli unapređenja.

Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara realizovano je 40 projekata iz oblasti istraživanja, i to arheoloških i konzervatorskih istraživanja, ali i u oblasti drugih naučnih disciplina. Cilj svih aktivnosti je bio primjena naučne metodologije i sticanje referenci u domenu nauke.

Prirodnjački muzej, kao jedina ustanova kulture koja ima reference za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti, počela je realizaciju dva dvogodišnja međunarodna projekta i to: sa Austrijom, „Epifitski organizmi kao bio indikatori stanja životne sredine sa naročitim akcentom na kvalitet vazduha u gradovima Podgorica i Grac, sa posebnim osvrtom na lokacije na kojima se može očekivati prisustvo vektora koji mogu ugroziti ljudsko zdravlje“, kao i sa Hrvatskom „Inventarizacija biodiverziteta i konzervacijski status reprezentativnih tresetišta na području Crne Gore i Hrvatske“. U saradnji sa Univerzitetom iz Mičigena i Crnogorskom akademijom nauka, objavljena je monografija „Crvena stijena u kulturnom i ekološkom kontekstu“, gdje su participirale JU Prirodnjački muzej Crne Gore i JU Narodni muzej Crne Gore.

Saradnja sa sektorom poljoprivrede

Ministarstvo kulture i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, u septembru 2017, zaključili su Sporazuma o zajedničkoj realizaciji projekta „Agro dizajn – crnogorska kultura hrane“. U okviru projekta realizovane su aktivnosti koje se odnose na organizovanje radionica i prezentaciju neophodnosti kreiranja vizuelnog identiteta tradicionalnih crnogorskih proizvoda. Pored predstavnika ministarstava, projekat obuhvata poljoprivredne proizvođače i grafičke dizajnere, a odnosi se i na manifestacije posvećene tradicionalnim crnogorskim proizvodima i receptima. Aktivnosti na realizaciji ovog projekta nastaviće se i u 2018. godini.

6. RAVNOMJERAN RAZVOJ KULTURE

Ravnomjeran razvoj kulture je obaveza Ministarstva ustanovljena zakonima i strateškim dokumentima, a realizuje se kroz različite vidove podrške, mjere i aktivnosti. Među utvrđenim razvojnim prioritetima su: realizacija posebnih programa podrške i ravnomjerna zastupljenost programa i projekata.

Realizacija posebnih programa podrške

Posebni programi podrške su godišnji konkursi za sufinansiranje projekata iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara, Program razvoja kulture na sjeveru i Program podrške razvoju kulture u Nikšiću, kao i razvoj projekata koji doprinose afirmaciji crnogorskog kulturnog identiteta i svih pojedinačnih kulturnih identiteta u Crnoj Gori.

Ministarstvo kulture je u 2017. godini sprovelo tri godišnja konkursa, i to: za sufinansiranje programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva, za realizaciju Programa razvoj kulture na sjeveru, i za sufinansiranje programa i projekata kojima se obezbjeđuje zajedničko crnogorsko učešće na međunarodnim manifestacijama i festivalima. Po tom osnovu podržano je ukupno 176 projekata sa 808.260 €: 14 iz oblasti likovne umjetnosti (27.850 €); 12 muzičkih i muzičko-

scenskih programa (30.560 €); 36 književnih projekata (43.700 €); 14 projekata književnog prevođenja (27.800 €); 5 časopisa iz oblasti kulture i umjetnosti (40.000 €); 4 pozorišne produkcije (22.200 €); 17 manifestacija i festivala (187.500 €); 4 filmske produkcije (161.500 €); 7 projekata zajedničkog crnogorskog učešća na međunarodnim manifestacijama i festivalima (40.000 €) i 63 projekta iz Programa razvoja kulture na sjeveru (227.150 €).

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara u 2017. godini obuhvatio je aktivnosti nacionalnih i lokalnih javnih ustanova i organa državne i lokalne uprave iz oblasti kulturne baštine. Pored kriterijuma koji se odnosi na stanje kulturnih dobara, izuzetno se vodilo računa o ravnomjernom razvoju konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti na teritoriji Crne Gore. Programom je realizovano 76 projekata, a 24 projekta će biti završeno do kraja tekuće ili početkom naredne godine. Program je obuhvatio gotovo sve opštine u Crnoj Gori, kroz aktivnosti nacionalnih ili opštinskih ustanova. Cijeneći navedeno, Ministarstvo će i u narednom periodu, prioritetne mjere na zaštiti kulturnih dobara na cijeloj teritoriji države, povjeriti nacionalnim ustanovama i partnerima iz opštinskih ustanova.

Program razvoja kulture na sjeveru sprovodi se kroz dvije linije podrške, od kojih je jedna javni konkurs, a druga se odnosi na sufinansiranje manifestacija od posebnog značaja za kulturu *Ratkovićeve večeri poezije* u Bijelom Polju.

- Putem javnog konkursa podržana su 63 programa i projekta koji u 13 opština na sjeveru imaju status od posebnog značaja za razvoj kulture i kojima se afirmiše i njeguje kreativno stvaralaštvo tog regiona. Kao jedna od posebnih aktivnosti za podršku putem ovog javnog konkursa predviđena je i razmjena programa između institucija na cijeloj teritoriji Crne Gore, kao i koprodukciona saradnja. Iako saradnje na zajedničkoj produkciji nije bilo, može se konstatovati da je tokom 2017. zabilježen veći broj aplikacija kojima se obezbjeđuje učešće institucija kulture iz središnjeg i primorskog regiona na sjeveru (JP Kulturni centar, Bar: gostovanja predstava: „Sveti i prokleti“ i „Alisa u zemlji čuda“; JU Kulturni centar „Nikola Đurković“, Kotor – gostovanja predstave „Kako rastu veliki ljudi - Njegoš za djecu“; Doo Meander film, Nikšić – „Umjetnik na sjeveru - Forum ideja o razvoju nezavisne kulture na sjeveru Crne Gore“; Doo Crossmedia agency, Podgorica – „Underhillfest na sjeveru“; Doo Sibila, Podgorica – „Poetika zemlje - Moja Crna Gora“, audio prezentacija crnogorskog književnog stvaralaštva-edukacija i animiranje srednjoškolaca u gradovima sjevera; Igor Rakčević - Radionica savremene grafike (Bijelo Polje, Pljevlja, Mojkovac); Mirsad Koljenović, Podgorica - Crnom Gorom – izložba u Rožajama; Boris Nikčević, Podgorica - Mala sjeverna turneja dua Nikčević-Brajić; Sonja Đuranović, Podgorica – „Nije teško biti EKO“, radionice za djecu u Bijelom Polju i Mojkovcu).

- Uspješno su realizovane i *Ratkovićeve večeri poezije*, manifestacija koju zajednički organizuju Ministarstvo i Opština Bijelo Polje.

U 2017. je završena implementacija Programa podrške razvoju kulture u Nikšiću 2014–2017, koji se sprovodi od 2014. godine. Na osnovu Izvještaja koji je usvojila Vlada Crne Gore, generalna je ocjena da je ovaj program u dobroj mjeri revitalizovao kulturni sistem Nikšića, da je tokom četvorogodišnjeg trajanja unaprijeđena kulturna ponuda novim programskim sadržajima, obezbijeđen aktivizam institucija kulture i civilnog sektora i kontinuirano organizovanje raznovrsnih kulturnih dešavanja, uspostavljena je saradnja unutar sektora kulture, reorganizovan je institucionalni okvir, revitalizovane kulturne manifestacije, obezbijeđena kontinuirana podrška novoustanovljenim muzičkim festivalima koji su postali značajan potencijal grada. Tokom četvorogodišnjeg perioda realizovano je nešto više od 1000 programskih sadržaja.

Realizacija Programa pokazala je i da su mladi u Nikšiću najvitalniji i najaktivniji segment gradskog kulturnog sistema, sa izuzetno uspješnim umjetničkim projektima koji doprinose ukupnom razvoju zajednice. U tom smislu, Vlada je prihvatila prijedlog Ministarstva da se linija podrške nikšićkom kulturnom sektoru, u narednom trogodišnjem periodu, nastavi kroz novi program direktne podrške producentima (javnim institucijama, privatnim i nezavisnim inicijativama) za programe i projekte namijenjene mladima, pod nazivom „Kultura mladih – Nikšić“.

U cilju razvoja projekata kojima se doprinosi afirmaciji crnogorskog kulturnog identiteta i svih pojedinačnih kulturnih identiteta u Crnoj Gori, tokom 2017. uspostavljen je poseban program podrške „Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija“ 2017–2020, koji je usvojila Vlada Crne Gore na prijedlog Ministarstva kulture. Program je koncipiran kao intersektorska strategija kojom se doprinosi valorizaciji državnog i kulturnog identiteta, prezentaciji multikulturnog konteksta Crne Gore, kreiranju strategije brendiranja Države, jačanju sektora kreativnih industrija u Crnoj Gori itd.

Plan aktivnosti za 2017. godinu odnosio se na nekoliko projekata, među kojima su: konkurs za izradu logotipa Programa; evaluacija postojećih javnih politika; međunarodna konferencija „Politike državnog i kulturnog identiteta u kontekstu savremenih međunarodnih odnosa“; „Agro Dizajn – crnogorska kultura hrane“, međunarodna konferencija „Muzičko nasljeđe Crne Gore“ i štampanje dvije publikacije "Crna Gora: filmska destinacija" i "Moja Crna Gora: portret države". Realizacija projekata je započeta tokom septembra 2017. godine i biće završena tokom naredne godine.

Ravnomjerna zastupljenost programa i projekata

Za realizaciju prioriteta ravnomjerne zastupljenosti programa i projekata, planirane su aktivnosti koje se odnose na disperziju programa nacionalnih ustanova kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore, saradnju i razmjenu programa između opštinskih ustanova kulture i valorizaciju dobara sa potencijalnim kulturnim vrijednostima i uspostavljanje njihove zaštite.

Nacionalne ustanove kulture iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva u kontekstu saradnje s opštinama i disperzije programa na cijeloj teritoriji Crne Gore, realizovale su brojna gostovanja u ostalim opštinama mimo matične scene. Crnogorsko narodno pozorište realizovalo je dvije koprodukcije: s Kraljevskim pozorištem „Zetski dom“ (predstava „Ženidba“) i sa Grad teatrom Budva i FDU Cetinje (predstava „Ukročena goropad“), kao i 15 gostovanja: 5 na Cetinju, 2 u Herceg Novom, 2 u Nikšiću, 1 u Tivtu, i 5 van Crne Gore: 2 u Beogradu i po 1 u Sarajevu, Zagrebu i Užicu. Zetski dom je Montenegro International Theatre Festival – MIT festival realizovao uz učešće Prijestonice Cetinje. Muzički centar potpisao je ugovor o saradnji sa Centrom za kulturu Tivat za učešće CSO na koncertu u Tivtu, a sa Glavnim gradom Podgorica (Sekretarijat za kulturu i sport) dva ugovora o poslovnoj saradnji: sponzorisane XVI Međunarodnog festivala „A Tempo“ i realizacija koncerta CSO u okviru Podgoričkog kulturnog ljeta. Muzički centar je i potpisnik ugovora o pokroviteljstvu sa „Erste bankom“, ugovora o sponzorstvu sa „Mtel“ d.o.o. i ugovora sa Francuskim institutom. Centar savremene umjetnosti je partner Glavnom gradu Podgorica pri realizaciji Podgoričkog kulturnog ljeta, kao i FIAT-u jer se dio programa realizuje u prostorima CSU. Osim toga, Ministarstvo je dodatno sufinansiralo CNP za Bijenale crnogorskog teatra i za gostovanja narodnih pozorišta iz regiona, a CSU za organizaciju izložbe povodom 110 godina od rođenja Petra Lubarde.

Kada je riječ o manifestacijama i festivalima od posebnog značaja za kulturu Crne Gore, u 2017. godini je:

- Održano 31. izdanje Montenegro film festivala s novim sastavom organa upravljanja i rukovođenja, čime je inoviran njegov programsko-produkcionni aspekt.
- U Bijelom Polju su u septembru uspješno realizovane 47. Ratkovićeve večeri poezije.
- Međunarodni festival Kotor art ove godine nije podržan od strane Ministarstva u obimu i na način kako je to bila praksa prethodnih godina.
- Internacionalni televizijski festival u Baru već drugu godinu bilježi diskontinuitet u realizaciji.

U oblasti kulturne baštine, strateški i finansijski podržavani su brojni projekti u kojima je iskazana saradnja između nacionalnih i opštinskih ustanova, upućujući ih na zakonom utvrđenu matičnu djelatnost u oblasti konzervatorske, muzejske i bibliotečke djelatnosti, kao i na propisanu nadležnost određenih samostalnih ili državnih organa u sastavu.

Izrada konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera, kao i arheološka i konzervatorska istraživanja, obavljani su u skladu sa propisima o uspostavljanju saradnje između onih opštinskih ili nacionalnih ustanova koje ispunjavaju zakonom propisane uslove za navedene aktivnosti. Takođe, podržavani su i projekti predloženi od strane ustanova, kroz saradnju dvije opštine (dva projekata), poštujući princip zakonom propisanih uslova za njihovu realizaciju. U projektima iz ove oblasti bila je uključena Uprava za zaštitu kulturnih dobara kroz izdavanje konzervatorskih uslova, saglasnosti na istraživanja ili konzervatorske projekte, i druge aktivnosti u skladu sa Zakonom. Ministarstvo je tokom godine pratilo realizaciju i vršilo monitoring odobrenih aktivnosti iz Programa zaštite i očuvanja, koje su se odnosile na planirane 102 planirana projekta, od kojih je realizovano 76, a 24 će se realizovati u narednom periodu.

Postupak valorizacije dobara sa potencijalnim kulturnim vrijednostima, koji je u nadležnosti Uprave za zaštitu kulturnih dobara, odnosio se na utvrđivanje statusa kulturno dobro za 11 dobara i to: pet nepokretnih, (Kapela Sveto Trojstvo, Opština Kotor; Trasa Trojica – Krstac; Kuća Đukanovića, Kuća Vujovića i Kuća Vukotića - Prijestonica Cetinje), četiri pokretna (Zbirka starina Zoroslav Radimira iz Dobrote, Numizmatička zbirka Zoroslav Radimira iz Dobrote, Dijatreta, Muzej Pljevlja i Sefer Tora) i dva nematerijalna dobra (Vještina izrade lisnatog sira i Ribarenje kalimerama na Port Mileni u Ulcinju).

7. MEĐUNARODNA SARADNJA I FONDOVI ZA KULTURU

Polazeći od toga da međunarodna saradnja predstavlja važan faktor unapređenja i razvoja kulture u svim njenim segmentima, aktivnosti Ministarstva kulture na ovom planu usmjerene su na brojne aktivnosti koje se odnose na unapređenje bilateralne i multilateralne saradnje i korišćenje međunarodnih fondova za kulturu.

Unapređenje bilateralne i multilateralne saradnje

Tokom 2017. godine, potpisani su i usvojeni sljedeći dokumenti iz oblasti međunarodne saradnje: Program kulturne saradnje između Ministarstva kulture Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova Države Izrael za period 2017-2020. godine, Sporazum o saradnji u oblasti kulture između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo, Huandžou deklaracija o kulturnoj saradnji Narodne Republike Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope sa planom saradnje za 2018. i 2019. godinu i Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Arapske

Republike Egipat o saradnji u oblasti kulture. Pored navedenog, pokrenute su inicijative za potpisivanje memoranduma o saradnji u oblasti zaštite i očuvanja kulturnih dobara sa Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture Srbije i Austrijskim institutom za arheologiju.

Na sjednici od 27. jula, Vlada je na prijedlog Ministarstva kulture usvojila Informaciju o potrebi pristupanja Crne Gore potpornom fondu Savjeta Evrope – Eurimages, nakon čega je Generalnom sekretarijatu SE upućeno pismo interesa. Uključenje u fond Eurimages je najznačajniji korak u integraciji Crne Gore u evropsku kinematografiju, sa finansijskim i kulturološkim benefitima.

Crnogorski kulturni i kreativni sektor bio je tokom 2017. godine aktivan i kada su u pitanju programi EU: Kreativna Evropa i Evropa za građane. Objavljena su tri poziva u okviru potprograma Kultura Kreativne Evrope (za projekte saradnje, književno prevođenje i evropske platforme). Kao i prethodnih godina, Ministarstvo ne raspolaže podacima o broju podnesenih prijava, budući da korisnici nijesu u obavezi da dostave informaciju o apliciranju. Prema dostupnim rezultatima, crnogorske organizacije imale su uspjeha i kao partneri ostvarili učešće na dva projekta koji su dobili podršku (Opština Herceg Novi i Herceg Fest na konkursu za projekte saradnje i Muzički centar Crne Gore na konkursu za evropske platforme). Sve informacije relevantne za Program blagovremeno su objavljivane na veb portalu crnogorskog Deska, kao i na društvenim mrežama.

U okviru konkursa Evropsko sjećanje programa Evropa za građane, Centar za demokratsku tranziciju je ostvario grant za projekat „Evropa u traganju za sobom – Horizonti 1917–2017“.

Ministarstvo kulture je podnijelo dvije aplikacije za realizaciju projekata u okviru Prvog poziva IPA Prekograničnog programa saradnje Italija – Albanija – Crna Gora, od kojih je u jednoj prijavljeno kao vodeći partner, a obje aplikacije su prihvaćene. Ministarstvo kulture je učestvovalo u aplikacijama Filmskog centra Crne Gore i Crnogorskog narodnog pozorišta kao pridruženi partner, koje su takođe prihvaćene. Pored navedenog, Ministarstvo kulture je podnijelo aplikacije za fondove ambasada Norveške i Japana, kao i za Alumni fond Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Crnoj Gori.

U kontinuitetu su realizovane aktivnosti koje proizilaze iz učešća Crne Gore u međunarodnim asocijacijama, organizacijama, fondacijama, mrežama:

- Transnacionalna, serijska nominacija venecijanskih utvrđenja od XVI do XVII vijeka, čiji je sastavni dio i Kotorska tvrđava, a koju su podnijele Italija, Hrvatska i Crna Gora prihvaćena je na 41. zasjedanju UNESCO Komiteta za svjetsku baštinu u Krakovu.

- Bijenale mladih umjetnika Evrope i Mediterana održano je 4–9. maja 2017. godine u Tirani, Albanija. Crnu Goru su na ovom događaju predstavljali Teodora Nikčević i Siniša Radulović za oblast vizuelnih umjetnosti i Kristina Gvozdenović za oblast književnost.

- U okviru programa Međunarodne fondacije Ana Lind realizovana su dva godišnja sastanka crnogorske mreže u Podgorici, objavljen je tradicionalni literarni konkurs za najbolju kratku priču Euromediterranskog regiona pod nazivom „A Sea of Words“ i kontinuirano promovisane mogućnosti ove mreže.

- U saradnji sa Regionalnim centrom za očuvanje nematerijalne kulturne baštine Jugoistočne Evrope u Sofiji, realizovana je radionica u odnosu na pisanje nominacionog dosijea za nematerijalna dobra, i pokrenuta procedura pripreme Nominacionog dosijea za upis Bokeljske mornarice na Reprezentativnu listu nematerijalnih dobara UNESCO-a.

- Na prijedlog Ministarstva kulture, Vlada Crne Gore je usvojila Akcioni plan za realizaciju Odluka koje se odnose na Područje Kotora, usvojenih u Istanbulu u julu 2016. godine od strane Komiteta UNESCO.

- Maja 2017. godine na Cetinju je otvorena izložba Ruralna arhitektura Crne Gore i NR Kine”, koju su organizovali Ministarstvo kulture Crne Gore i Ministarstvo kulture Narodne Republike Kine, povodom obilježavanja 10 godina od uspostavljanja diplomatskih odnosa između dvije zemlje. Izložba je prvi put predstavljena u Muzeju kineskih vrtova i pejzažne arhitekture u Pekingu, u avgustu 2016. godine.

- U okviru realizacije IPA projekta HERA "Održivo upravljanje turizmom u okviru Jadranskog naslijeđa", u JP Kulturni centar Bar održana je radionica "Interpretacija kulturno – istorijskog naslijeđa".

- U posljednjoj nedjelji septembra obilježeni su Dani evropske baštine, kroz organizovanje 35 programa u 12 crnogorskih opština, sa temom “Kulturna i prirodna baština – pejzaž mogućnosti”. Manifestacija je otvorena međunarodnom konferencijom „Kulturna i prirodna baština – mogućnosti za zaštitu, promociju i valorizaciju“, u kojoj su učestvovali predavači iz Austrije, Hrvatske, Francuske, Italije i Crne Gore.

- Ministarstvo kulture je učestvovalo na Dvadesetj berzi mediteranskog arheološkog turizma, održanoj u periodu od 26. do 29. oktobra 2017. godine u Pestumu, Italija, a kroz prezentaciju antičkog perioda u Crnoj Gori.

- U saradnji sa UNESCO-om organizovana je petodnevna radionica na temu konzervacija stećaka, na kojoj su učestvovali stručnjaci iz Crne Gore, Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, predstavnici država na čijim teritorijama se nalaze lokaliteti sa stećcima koji su upisani na UNESCO Listu svjetske baštine.

- U toku 2017. godine finalizovani su radovi na restauraciji kulturnog dobra Mlin Ivana Crnojevića, finansiranog posredstvom Fonda američkog ambasadora za zaštitu i očuvanje kulturne baštine (AFCP), a kroz saradnju sa UNDP-em.

- U okviru prevodilačke mreže TRADUKI obezbijeđena je podrška za projekat izdavačke kuće "OKF" sa Cetinja "Pisci u Prijestonici" kojim se otvara prostor za valorizaciju crnogorskog i evropskog kulturnog naslijeđa kroz književnost i kulturu.

- Crna Gora postala je članica SEE Cinema Network - mreže kinematografija Jugoistočne Evrope.

Fondovi za kulturu

Ministarstvo kulture ulaže velike napore na animiranju crnogorske kulturne scene i njenih institucija za korišćenje međunarodnih fondova za kulturu i obezbjeđivanju alternativnih izvora finansiranja kulture. U tom kontekstu, sprovodi se kontinuirana edukacija o mogućnostima korišćenja međunarodnih fondova, promociji tih fondova i njihovih benefita i pruža logistika za apliciranje. Tokom 2017. godine organizovano je šest info dana za konkurse potprograma Kultura Kreativne Evrope (Cetinje, Podgorica, Nikšić i Petnjica) i dva info dana programa Evropa za građane (Nikšić i Petnjica), sve u cilju promocije aktuelnih konkursa. Takođe su organizovana dva sastanka crnogorske mreže Ana Lind, zajedno sa radionicama za izgradnju kapaciteta o multikulturalnosti i finansijskom upravljanju projektima.

U cilju bolje promocije i animiranja sektora kulture za većim učešćem u ovim programima, aktivnosti su promovisane na veb sajtu www.kreativnaevropa.me i veb sajtu crnogorske mreže Ana Lind, kao i na Facebook stranici crnogorskog Deska.

Kako je za prijavu na objavljenim konkursima veoma često potrebna i partnerska saradnja sa srodnim institucijama u regionu i Evropi, Ministarstvo kulture je u kontinuitetu prikupljalo podatke o potencijalnim partnerima zainteresovanim za saradnju sa sektorom crnogorske kulture u korišćenju međunarodnih fondova i slalo ih zainteresovanim korisnicima u Crnoj Gori.

Kao jedna od mjera za unapređenje ovog prioriteta bilo je predviđeno utvrđivanje modela za obezbjeđivanje podrške iz državnog budžeta projektima koji su dobili međunarodni grant. Ovaj model je normativno utvrđen donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO kojim je uspostavljen novi sistem finansiranja projekata NVO iz državnog budžeta. Njime je posebno normirano budžetsko kofinansiranje i međufinansiranje projekata podržanih iz fondova Evropske unije. Implementacija ovog modela očekuje se nakon donošenja podzakonskog akta.

8. ZAŠTITA I PROMOCIJA RAZNOLIKOSTI KULTURNIH IZRAZA

Promovisanje raznolikosti kulturnih izraza

Crna Gora je članica Konvencije o zaštiti i promociji raznolikosti kulturnih izraza od 2008. godine, a razvoj kulture, između ostalog, zasniva se i na načelu ravnopravnog očuvanja svih kulturnih identiteta i poštovanja kulturne različitosti. Zbog toga je zaštita i promocija raznolikosti kulturnih izraza jedan od ciljeva razvoja crnogorske kulture. Na polju promocije ovog cilja, Akcionim planom propisane su kompleksne mjere i aktivnosti koje se odnose na podsticaj programa koji afirmišu crnogorsku multikulturalnost i interkulturalni dijalog; obilježavanje značajnih datuma crnogorskog kulturno-istorijskog konteksta; afirmaciju rodne ravnopravnosti i kulturnih izraza različitih socijalnih grupa, uključujući lica koja pripadaju manjinama, te zaštitu i valorizaciju nematerijalne kulturne baštine.

U realizaciji navedenih mjera i aktivnosti sprovedeno je sljedeće:

- Crnogorska multikulturalnost i interkulturalni dijalog koji obezbjeđuju promociju raznolikosti kulturnih izraza jedan su od kriterijuma koji se primjenjuje pri selekciji i odabiru programa i projekata za sufinansiranje putem javnog konkursa.

- Pod pokroviteljstvom UNESCO-a, organizovana konferencija „Kulturni diverzitet kao pokretač društvenog razvoja“, u kontekstu implementacije Konvencije o zaštiti i promovisanju raznolikosti kulturnih izraza. Nakon višemjesečne pripreme, konferencija je održana 24. marta 2017. godine u Podgorici.

- U skladu sa Konvencijom o zaštiti i promociji raznolikosti kulturnih izraza, Ministarstvo je objavilo osmi godišnji UNESCO konkurs za finansiranje projekata iz Međunarodnog fonda za kulturnu raznolikost (IFCD).

- Izrađen je četvorogodišnji izvještaj o primjeni Konvencije o zaštiti i promovisanju raznolikosti kulturnih izraza.

U cilju obilježavanja značajnih datuma crnogorskog kulturno-istorijskog konteksta radilo se na prikupljanju, obradi i sistematizaciji podataka od značaja za izradu Kalendara važnih datuma. Realizovano je 27 aktivnosti koje proizilaze iz ovog kalendara u saradnji s nacionalnim i lokalnim ustanovama kulture, kao i Nacionalnom kancelarijom za UNESCO. Među njima se posebno izdvojilo obilježavanje datuma iz crnogorske istorije i kulture, godišnjice rođenja i/ili smrti uglednih crnogorskih kulturnih stvaralaca, te domaći i međunarodni datumi savremene kulturne prakse.

Realizacija aktivnosti prema Akcionom planu za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori 2013–2018. je predviđena za drugu polovinu decembra 2017. U toku su pripreme za realizaciju predviđenih aktivnosti: štampanje publikacije - knjige Zbornik (hrestomatija) ključnih teorijskih tekstova koji se tiču LGBT i QUEER problematike, kao i teorijskih i filozofskih tekstova koji anticipiraju QUEER teoriju, a predstoji i održavanje panel diskusije sa LGBT tematikom namijenjene podsticaju dijaloga i stvaranju mogućnosti za konstruktivnu debatu o unapređenju položaja i vidljivosti LGBT zajednice u kontekstu kulturno umjetničkog stvaralaštva.

U cilju sprovođenja aktivnosti prema Strategiji za integraciju lica sa invaliditetom 2016–2020. i obezbjeđivanja uslova za involviranje OSI u kulturna dešavanja, Ministarstvo je kontinuirano radilo na poboljšanju ovog segmenta, u skladu s objektivnim okolnostima i finansijskim sredstvima.

U okviru Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara u 2017. godini, uz finansijsku podršku Ministarstva kulture, podržan je projekat izdavanja časopisa „Glas“, koji je namijenjen slabovidim osobama i koji izlazi jednom mjesečno u MP3 i DAISY formatu.

Putem konkursa Razvoj kulture na sjeveru Crne Gore podržana su tri projekta: „Nikad ne odustati jer sve je moguće u životu“, poetsko-muzički susret slijepih i slabovidih osoba Crne Gore; Veče amatera stvaraoca –mladih, djece i lica sa invaliditetom; izložba „Crnom Gorom“ umjetnika Mirsada Koljenovića koji je lice s invaliditetom.

Crnogorska kinoteka tokom 2017. godine prikazala je film koji se dotiče ove problematike - „Praskozorje“, reditelja Gentijana Kocija.

U skladu sa Strategijom za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016–2020, Ministarstvo je, u decembru 2016. godine, raspisalo konkurs za najbolji istraživački prilog objavljen u medijima u 2016. godini na temu „Socijalna integracija Roma u Crnoj Gori“. Povodom Svjetskog dana Roma, 8. aprila 2017, Ministarstvo kulture je, u saradnji s Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, organizovalo svečanost na kojoj je uručena plaketa za najbolji prilog. U pitanju je emisija Adriatic radija „Emisija o Denisu“, koja govori o dječaku s posebnim potrebama, koji boravi u Dnevnom centru „Tisa“ u Bijelom Polju i pohađa Osnovnu školu „Dušan Korać“.

U cilju afirmacije rodne ravnopravnosti i kulturnih izraza različitih socijalnih grupa uključujući lica koja pripadaju manjinama - realizovane su aktivnosti koje se odnose na osnivanje Muzeja žena, organizovanje izložbe “DRUGARICE – Ženski pokret u Crnoj Gori 1943-1953”, radionice “Feministiki aktivizam i savremena muzeologija”, za kustoskinje i kustose, u saradnji sa dr Viv Golding i panel diskusije na temu “Kakav Muzej žena nam treba?”.

U oblasti zaštite i valorizacije nematerijalne kulturne baštine, tokom 2017. godine valorizovana su dva nematerijalna dobra. Ministarstvo kulture je u saradnji sa Bokeljskom mornaricom pristupilo izradi nominacionog dosijea za upis ovog kulturnog dobra na UNESCO Reprezentativnu listu nematerijalne baštine. Projekti podrške promociji nematerijalnih kulturnih dobara Bokeljske mornarice i Bokeljske noći, kao i projekti na očuvanju tradicionalnih vještina izrade Dobrotske čipke, narodne nošnje i tekstilnog pukuštva, su sufinansirani tokom 2017. godine.

9. MONITORING I EVALUACIJA

Praćenje i analiza realizovanih aktivnosti

Tokom godišnje realizacije Programa, Ministarstvo je u kontinuitetu pratilo realizaciju naznačenih ciljeva. Održavane su konsultacije, sastanci, terenski obilasci, naročito u dijelu koji se odnosi na zaštitu nepokretnih kulturnih dobara, koja se sprovodila kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Shodno nadležnostima, određenu vrstu praćenja vršile su i matične ustanove kulture, kao i Državni arhiv Crne Gore i Uprava za zaštitu kulturnih dobara. Imajući u vidu brojne i raznorodne aktivnosti, kao i problem sa nedovoljnom kadrovskom strukturom, proces monitoringa je ipak ukazao na određene slabosti, ali i prednosti, u postupku njegove evaluacije.

IV OCJENA STANJA SA PRIJEDLOGOM MJERA

Na osnovu Izvještaja, evidentno je da je Ministarstvo implementiralo veći dio mjera i aktivnosti utvrđenih Akcionim planom za 2017. godinu, odnosno:

1. Iako su djelimično ostvareni ciljevi jačanja pravnog i institucionalnog okvira, neophodan je veći angažman u ovoj oblasti, posebno u dijelu izrade i inoviranja podzakonskih akata, kao i u reorganizaciji postojećeg institucionalnog okvira na opštinskom nivou.
2. U odnosu na unapređenje djelatnosti kulture evidentno je da je Ministarstvo kulture ostvarilo veoma intenzivnu saradnju u izradi sektorskih strategija, studija, analiza i programa, kao i uključivanje u razvojne programe drugih resora, ali je u narednom periodu neophodno intenzivirati saradnju na donošenju opštinskih programa razvoja kulture. Tokom 2017. zabilježeni su pozitivni pomaci u oblasti unapređenja infrastrukture u kulturi, posebno u dijelu adaptacije objekata kulture za povećanje dostupnosti osobama s invaliditetom.
3. I u pogledu jačanja kadrovskih kapaciteta obezbijedeći su izvjesni pomaci, posebno u dijelu zapošljavanja kadra u nacionalnim ustanovama kulture, i obezbjeđivanja uslova za edukaciju i doedukaciju, ali bi, s obzirom na izuzetan značaj ovog pitanja, bilo neophodno intenzivnije raditi na prikupljanju podataka i izradi programa stručnog usavršavanja u nacionalnim ustanovama kulture.
4. Stabilni izvori finansiranja kulture, ostvareni kroz primjenu propisane stope izdvajanja iz državnog budžeta za sektor kulture, obezbjeđuju njenu održivost, ali je u cilju daljeg razvoja potrebno nastaviti sa permanentnim obukama zapošljenih u ustanovama kulture za korišćenje međunarodnih fondova i, istovremeno, ih podsticati za bolje korišćenje sopstvenih resursa za stvaranje prihoda.
5. Na osnovu rezultata ostvarenih u oblasti međusektorskog povezivanja, evidentno je da je u odnosu na prethodni period realizovan veliki broj značajnih aktivnosti koji se odnose na podršku umjetničkim projektima u kontekstu unapređenja turističke ponude; izradu publikacija i prezentaciju projekata iz oblasti kulturne baštine; izradu studija zaštite kulturnih dobara; uspostavljanje saradnje sa visokoškolskim ustanovama; razvoj naučno-istraživačkog rada kroz sufinansiranje projekata iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara; saradnju sa sektorom poljoprivrede na realizaciji projekta "Agro dizajn".

6. Ravnomjieran razvoj kulture se u kontinuitetu obezbjeđuje raznovrsnim mjerama i aktivnostima, koje iz godine u godinu bilježe dobre rezultate, ali je za potpunije i cjelovitije ostvarivanje ovog prioriteta neophodno izvjesno redefinisane modela podrške i kriterijuma selekcije, u cilju unapređenja kvaliteta umjetničke produkcije sa fokusom na programe i projekte kojima se doprinosi jačanju svijesti o multikulturalnom kontekstu crnogorskog društva i kulturnom identitetu, disperziji programa i koprodukcionalnoj saradnji nacionalnih i opštinskih institucija kulture;
7. U odnosu na značaj međunarodne saradnje za unapređenje i razvoj kulture, tokom 2017. ostvareni su pozitivni efekti u oblasti bilateralne i multilateralne saradnje; povećan je broj aplikacija za programe EU, SE i UNESCO, kao i učešće u drugim međunarodnim programima, asocijacijama i fondacijama. U tom kontekstu, nastaviće se sa dosadašnjim aktivnostima Ministarstva uz intenzivniji angažman i nacionalnih ustanova kulture u apliciranju i korišćenju međunarodnih fondova.
8. U oblasti zaštite i promocije raznolikosti kulturnih izraza realizovane su kompleksne mjere i aktivnosti koje se odnose na podsticaj programa koji afirmišu crnogorsku multikulturalnost i interkulturalni dijalog, afirmaciju raznolikosti kulturnih izraza, zaštitu i valorizaciju nematerijalne kulturne baštine, realizaciju obaveza koje za Ministarstvo proizilaze iz implementacije strateških dokumenata drugih resora (LGBT strategije, Strategije za integraciju OSI, Plana postizanja rodne ravnopravnosti, Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana). U cilju dalje implemantacije ovih obaveza, Ministarstvo će nastaviti sa projektovanim aktivnostima i to posebno kroz realizaciju programa Kreativna Crna Gora, Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara, Kalendar važnih datuma u kulturi, Program razvoja kulture na sjeveru, Program podrške mladima u Nikšiću.
9. Monitoring i evaluacija su veoma značajni za razvoj kulture i sprovođenje mjera i aktivnosti, pa će iz tih razloga Ministarstvo u narednom periodu posvetiti ovom cilju posebnu pažnju i definisati nove vidove cjelovitijeg praćenja realizacije planiranih mjera i aktivnosti, uz neophodno jačanje kapaciteta za realizaciju tih zadataka.

CILJ 1. UNAPREĐENJE PRAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Unapređenje pravnog okvira	Izrada novih zakona i izmjene i dopune postojećih	Prijedlog zakona o državnim nagradama	Ministarstvo kulture i drugi državni organi, javne ustanove kulture, civilni sektor, stručnjaci u kulturi, umjetnici i stvaraoci	IV kvartal	Utvrđeni prijedlozi zakona	Nije realizovano
		Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara		II i IV kvartal		Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl. List CG“ br. 44/17); Izmjene i dopune planirane za IV kvartal prolongirane za III kvartal 2018. godine
		Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora		III kvartal		Pripremljen Prijedlog zakona
	Izrada novih podzakonskih akata i izmjene i dopune postojećih	Uredba o podsticanju ulaganja u proizvodnju kinematografskih djela na teritoriji Crne Gore	Ministarstvo kulture i drugi državni organi, kinematografski sektor	I kvartal	Donijeta Uredba	Donijeta Uredba o bližim kriterijumima, načinu i postupku za ostvarivanje prava na povraćaj dijela sredstava utrošenih za proizvodnju kinematografskog djela ("Sl. list CG", br. 54/17)
		Uredba o određivanju manifestacija i festivala od posebnog značaja	Ministarstvo kulture, lokalne samouprave	II kvartal	Donijeta Uredba	Izrađen Nacrt Uredbe

		Izrada podzakonskih akata na osnovu Zakona o kulturi, Zakona o izdavačkoj djelatnosti, Zakona o kinematografiji, Zakona o zaštiti kulturnih dobara i izmjene i dopune postojećih akata	Ministarstvo kulture i drugi državni organi, stručnjaci u kulturi, civilni sektor	Kontinuitet	Broj objavljenih akata	Pravilnik o načinu obilježavanja kulturnih dobara i izgledu i sadržaju zaštitnog znaka ("Službeni list Crne Gore", br. 01/17, 03/17)
Unapređenje institucionalnog okvira	Osnivanje novih ustanova kulture	Registracija JU Filmski centar Crne Gore	Ministarstvo kulture, JU Filmski centar Crne Gore	I kvartal	Registrovana javna ustanova	Realizovano - upis u CRPS 5.4.2017. godine
	Osnivanje Regionalnog centra za razvoj menadžmenta u kulturnoj baštini – UNESCO centar II kategorije	Izrada i usvajanje akata o osnivanju	Ministarstvo kulture, UNESCO	IV kvartal	Usvojena odluka o osnivanju	Nije realizovano
	Reorganizacija postojećeg institucionalnog okvira na nacionalnom i opštinskom nivou radi potpune implementacije Zakona o kulturi, Zakona o zaštiti kulturnih dobara,	Pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji nacionalnih ustanova kulture	Ministarstvo kulture, nacionalne ustanove	Kontinuitet	Broj donijetih akata	Donijeto 6 akata (Pravilnici za JU Filmski centar Crne Gore, Nardoni muzej Crne Gore, Biblioteka za slijepe Crne Gore, Pomorski muzej Crne Gore i izmjene i dopune statuta za Prirodnjački muzej Crne Gore i Crnogorska kinoteka)

	Zakona o bibliotečkoj djelatnosti, Zakona o muzejskoj djelatnosti	Izrada elaborata o opravdanosti osnivanja samostalnih opštinskih ustanova kulture za obavljanje muzejske i bibliotečke djelatnosti i donošenja odluka o reorganizaciji opštinskih ustanova kulture	Ministarstvo kulture, lokalne samouprave	Kontinuitet	Broj donijetih elaborata i odluka	Odluka o osnivanju JU Muzej i galerija Tivat, broj 0304-669-372 od 7.11.2017. godine
	Poboljšanje uslova za obavljanje djelatnosti	Nadzor nad radom nacionalnih ustanova kulture i pružanje stručne pomoći	Ministarsvo kulture, matične nacionalne ustanove kulture	Kontinuitet	Broj realizovanih nadzora	Izvršena analiza izvještaja o radu za 2016. godinu za 12 nacionalnih ustanova kulture; 3 upravna nadzora u Narodnom muzeju Crne Gore; izdata 1 saglasnost za obavljanje bibliotečke djelatnosti na opštinskom nivou

CILJ 2. UNAPREĐENJE DJELATNOSTI KULTURE

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Strateško planiranje u kulturi	Inoviranje Programa razvoja kulture 2016-2020.	Izmjene i dopune Programa razvoja kulture 2016-2020.	Ministarstvo kulture, javne ustanove, nevladin sektor, stručnjaci u kulturi	II kvartal	Usvojen revidiran Program	Izvršena analiza i izrađeni nacrti revizije pojedinačnih oblasti Programa
	Donošenje opštinskih	Koordinacija u izradi programa i pružanje	Lokalne samouprave,	Kontinuitet	Broj donijetih opštinskih	Nije realizovano

	programa razvoja kulture	stručne pomoći	Ministarstvo kulture, nevladin sektor		programa	
Izrada sektorskih strategija, studija, analiza i programa	Program razvoja kinematografije		Ministarstvo kulture, Filmski centar Crne Gore, opštine, kineatografski sektor	IV kvartal	Usvojen program	Nije realizovano, prolongirano za II kvartal 2018.
	Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. s Izvještajem o sprovođenju Programa u 2017. godini		Ministarstvo kulture, ustanove kulture, nevladin sektor	IV kvartal	Usvojen program	Realizovano
	Akcioni plan za realizaciju Programa razvoja kulture 2016-2020 za 2018.godinu, s Izvještajem za 2017.		Ministarstvo kulture	IV kvartal	Usvojen Akcioni plan	Realizovano
	Izrada studija zaštite kulturnih dobara za potrebe planskih dokumenata/ izrada menadžment planova		Vlada, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturnih dobara	Kontinuitet	Broj izrađenih studija zaštite kulturnih dobara i menadžment planova	Realizovano 9 studija zaštite
	Izrada elaborata o potrebi osnivanja Muzeja žena		Ministarstvo kulture, Nacionalna komisija za saradnju sa UNESCO, nevladin sektor	IV kvartal	Izrađen elaborat	Urađen nacrt
	Analiza potreba i uslova za razvoj nezavisne kulturne scene i kreativnih		Ministarstvo kulture, ustanove kulture, privredna	Kontinuitet	Broj prikupljenih i obrađenih podataka	Izrađena sektorska analiza za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog

		industrija	društva i preduzetnici u kulturi, nevladin sektor, eksterni eksperti			interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u 2018. godini
		Analiza stanja u oblasti izdavačke djelatnosti	Ministarstvo kulture, izdavački sektor, autori, eksterni eksperti	III kvartal	Izrađena analiza	Realizovano
	Uključivanje sektora kulture u nacionalne razvojne strategije	Učešće u intersektorskim radnim grupama za izradu strategija, implementaciju projektovanih obaveza, obrada podataka za potrebe drugih resora	Ministarstvo kulture, drugi državni organi	Kontinuitet	Broj obrađenih podataka i izvještaji o realizovanim strateškim obavezama	Obradeno 9 strateških dokumenata
Unapređenje infrastrukture u kulturi	Analiza potreba unapređenja infrastrukture u kulturi i tehničko-tehnološke baze, na nacionalnom i opštinskom nivou	Prikupljanje i obrada podataka	Ministarstvo kulture, nacionalne i opštinske ustanove kulture	Kontinuitet	Broj obrađenih podataka	Obradjeni podaci za 7 javnih ustanova koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju i adaptaciju objekata
	Adaptacija objekata kulture radi povećanja dostupnosti osobama sa invaliditetom	Analiza stepena prilagođenosti objekata i kulturnih sadržaja	Ministarstvo kulture, ustanove kulture	Kontinuitet	Broj prilagođenih objekata	Ukupno 6 objekata prilagođeno (4 kulturna dobra i 2 opštinske ustanove kulture)
Unapređenje statistike u kulturi	Ažuriranje propisanih registara i	Prikupljanje i unos podataka u propisanim registrima i	Ministarstvo kulture, lokalne	Kontinuitet	Broj unosa	Ukupno 126 unosa

	evidencija	evidencijama	samouprave			
	Revizija okvira statističkih podataka koji se prikupljaju u oblasti kulture	Mišljenje i dopune predloženih revizija statističkih formulara za oblasti kulture	Ministarstvo kulture, Monstat	Kontinuitet	Broj revidiranih statističkih formulara	Nije bilo revizije statističkih formulara

CILJ 3. JAČANJE KADROVSKIH KAPACITETA

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Analiza kadrovskih potreba	Analiza kadrovskih kapaciteta u sektoru kulture	Prikupljanje podataka	Ministarstvo kulture, nacionalne i opštinske ustanove, Zavod za zapošljavanje, nezavisna scena, nevladin sektor	Kontinuitet	Broj obrađenih podataka	Urađen Nacrt Analize stručnog kadra u kulturnoj baštini
Kontinuirana edukacija i istraživački rad	Obezbeđivanje uslova za edukaciju i doedukaciju	Realizacija projekata edukacije i doedukacije stručnog kadra iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara	Ministarstvo kulture, nacionalne i opštinske ustanove	Kontinuitet	Broj realizovanih projekata	Realizovana 3 projekta
		Pohađanje obuka po programu Uprave za kadrove	Ministarstvo kulture, Uprava za kadrove	Kontinuitet	Broj obuka	17 obuka (16 različitih tema) pohađalo 13 službenika Ministarstva
	Obezbeđenje odgovarajućeg broja i profila stručnog kadra za vršenje poslova u organima uprave i ustanovama iz	Otvaranja novih radnih mjesta; Angažman eksternih saradnika i eksperata za aktivnosti sektora	Ministarstvo kulture, Ministarstvo finansija, nacionalne ustanove	Kontinuitet	Broj novozaposlenih, broj angažovanih eksternih saradnika i eksperata	Ukupno 24 novozapošljena: - 5 u Ministarstvu; - 19 u nacionalnim ustanovama; Ukupno 106 eksternih saradnika: - 59 (komisije po

	sektora kulture					konkursima, saradnici za dodjelu državnih nagrada, komisije za istaknute kulturne stvaraocice i radna grupa za podzakonska akta); - 47 u kulturnoj baštini (radne grupe za izradu zakona i Nominacionog dosijea, komisije za dodjelu licenci i stručnih zvanja)
	Podsticanje naučno-istraživačkog rada i sistematskih istraživanja u kulturi	Podrška istraživačkim projektima u umjetnosti	Ministarstvo kulture, nacionalne i opštinske ustanove	Kontinuitet	Broj realizovanih projekata	Realizovana 3 projekta JU Prirodnjački muzej Crne Gore sa Austrijom iz oblasti zaštite životne sredine i sa Hrvatskom iz oblasti ekologije, 1 saradnja JU Narodni muzej Crne Gore i JU Prirodnjački muzej Crne Gore sa Univerzitetom iz Mičigena iz oblasti arheologije, konzervacije i ekologije
		Realizacija projekata iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara				Realizovano 13 projekata
	Podrška mladim i talentovanim studentima iz oblasti kulture u inostranstvu	Jednokratne pomoći mladim talentima za edukaciju na referentnim visokoobrazovnim institucijama	Ministarstvo kulture	Kontinuitet	Broj donijetih odluka i rješenja	Podržano 15 umjetnika: 6 studenata u oblasti muzike i 9 umjetnika za učešće na međunarodnim festivalima

CILJ 4. STABILNI IZVORI FINANSIRANJA KULTURE I STVARANJE USLOVA ZA KORIŠĆENJE ALTERNATIVNIH IZVORA

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Stabilnost budžetskih izvora	Obezbjeđenje zakonskog udjela budžeta za kulturu u propisanom obimu	Dosljedna primjena stope od 2,5% na osnovu Zakona o kulturi	Ministarstvo kulture, Ministarstvo finansija	Kontinuitet	Obezbijedena sredstva po propisanoj stopi	Obezbijedena stopa 2,35 % u 2017. godini
	Aдекватna raspodjela budžetskih sredstava za oblast kulture	Preraspodjela budžeta potrošačkih jedinica u korist programskih budžeta	Ministarstvo kulture, Ministarstvo finansija, nacionalne ustanove	Kontinuitet	Usvojen budžet	Budžet usvojen
	Kontinuitet obezbjeđivanja namjenskih sredstava od poreza na promet nepokretnosti za kulturnu baštinu	Ubiranje namjenskih sredstava	Ministarstvo kulture, Ministarstvo finansija	Kontinuitet	Usvojen budžet	Obezbijedeno 400.000,00 € od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara
	Uspostavljanje funkcionalnog modela za ubiranje sredstava za Filmski fond	Izrada Metodologije obračuna i prikupljanja sredstava	JU Filmski centar, Ministarstvo kulture, Ministarstvo finansija	II kvartal	Izrađena Metodologija	Realizovano
Alternativni izvori finansiranja kulture	Stimulisanje javnih ustanova za korišćenje svojih resursa u komercijalne svrhe	Podrška projektima nacionalnih ustanova u cilju ostvarivanja sopstvenih prihoda i razvoja kreativnih industrija	Ministarstvo kulture, nacionalne ustanove	Kontinuitet	Broj projekata i visina ostvarenih sopstvenih prihoda ustanova	Sopstvene prihode ostvarilo 8 nacionalnih ustanova kulture
	Podrška privrednim društvima za komercijalno	Realizacija kreditne linije za podršku u kulturi u saradnji sa Investiciono	Ministarstvo kulture, IRF, privredna društva i	Kontinuitet	Broj realizovanih kreditnih linija	Realizovana kreditna linija preko IRF-a za 2 projekta

	djelovanje u kulturi	razvojnim fondom (IRF)	preduzetnici u kulturi			
	Veće korišćenje međunarodnih fondova	Stručna i logistička podrška u pripremi aplikacija za učešće u programima EU, UNESCO i drugim međunarodnim fondovima	Ministarstvo kulture, ustanove kulture, lokalne zajednice, nevladin sektor	Kontinuitet	Broj odobrenih projekata/grantova	Ukupno 19 projekata (13 - program Kreativna Evropa; 1 projekat - program Evropa za građane; 5 - UNESCO)

CILJ 5. MEĐUSEKTORSKO POVEZIVANJE

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Saradnja sa sektorom turizma i održivog razvoja	Doprinos u kreiranju jedinstvene turističke ponude u saradnji sa nadležnim ministarstvom i ustanovama kulture	Podrška umjetničkim projektima u kontekstu unapređenja turističke ponude	Ministarstvo kulture, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Nacionalna i opštinske turističke organizacije, ustanove kulture	Kontinuitet	Broj i struktura realizovanih projekata	Ukupno 105 programa kroz projekat <i>Kulturni vodič - Cetinje</i>
		Izrada publikacija i prezentacija realizovanih projekata iz oblasti kulturne baštine u cilju njene bolje turističke valorizacije	Ministarstvo kulture, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, lokalna uprava Nacionalna i opštinske turističke organizacije, ustanove kulture	Kontinuitet	Broj publikacija i realizovanih projekata	1 publikacija („Potencijali kulturne baštine Crne Gore – ekonomska valorizacija“)
	Integralna zaštita	Izrada studija zaštite	Ministarstvo	Kontinuitet	Broj izrađenih	9 studija zaštite kulturnih

	kulturnih dobara kroz planska dokumenta	kulturnih dobara	kulture, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Centar za konzervaciju i arheologiju, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, lokalna uprava		studija zaštite kulturnih dobara	dobara
Saradnja sa sektorom obrazovanja	Uspostavljanje saradnje sa visokoškolskim ustanovama o realizaciji projekata kojima se podiže svijest o vrijednostima kulture i promoviše kulturna raznolikost i kulturni identitet	Koncipirani projekti i potpisani sporazumi, ugovori o realizaciji	Ministarstvo kulture, Ministarstvo peosvjete, Univerzitet Crne Gore, Fakultet dramskih umjetnosti, Fakultet likovnih umjetnosti, Muzička akademija, Filološki fakultet Nikšić, Filozofski fakultet Nikšić, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Fakultet političkih nauka, UDG, Univerzitet Mediteran	Kontinuitet	Broj potpisanih sporazuma/ugovora i izvještaji o realizovanim programima	Ukupno 12 (6 putem konkursa, 3 iz programa Kreativna Crna Gora, 3 iz oblasti kulturne baštine)

Saradnja sa sektorom nauke	Razvoj naučno istraživačkog rada u oblasti kulture i umjetnosti	Realizacija Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara i projekata iz oblasti naučno-istraživačke djelatnosti	Ministarstvo kulture, Ministarstvo nauke, ustanove kulture, univerziteti	Kontinuitet	Broj odobrenih i realizovanih projekata	40 projekata iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2017. godinu
	Podrška ustanovama kulture za jačanje kapaciteta u naučno-istraživačkoj djelatnosti					3 projekta iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2017. godinu
Saradnja sa sektorom poljoprivrede	Valorizacija crnogorske kulture hrane kao činioca identiteta	Realizacija projekta Agro dizajn – crnogorska kultura hrane	Ministarstvo kulture, Ministarstvo poljoprivrede, turistički sektor, opštine, ustanove kulture, nevladin sektor	Kontinuitet	Stepen pripreme projekta	Realizovano 19 radionica

CILJ 6. RAVNOMJERAN RAZVOJ KULTURE

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Realizacija posebnih programa podrške	Godišnji konkursi za sufinansiranje projekata iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva	Sprovođenje godišnjeg konkursa	Ministarstvo kulture	Kontinuitet	Broj odobrenih projekata/izvještaji o realizaciji	Ukupno 176
	Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara	Izrada izvještaja o realizaciji programa zaštite za prethodnu godinu i priprema Prijedloga godišnjeg programa za sljedeću	Vlada Crne Gore Ministarstvo kulture, nacionalne i opštinske ustanove kulture	IV kvartal	Izrađen izvještaj za 2017. i pripremljen Prijedloga Programa za 2018.godinu	Realizovano

		godinu				
	Program razvoja kulture na sjeveru	Sprovođenje godišnjeg konkursa	Ministarstvo kulture	Kontinuitet	Broj realizovanih programa	Realizovano 63 projekta
	Program podrške razvoju kulture u Nikšiću	Realizacija programa u 2017. /priprema izvještaja četvorogodišnje implementacije	Ministarstvo kulture, Opština Nikšić, ustanove kulture	II kvartal	Broj realizovanih programa/usvojen izvještaj	Realizovano 250 programa u 2017; Usvojen izvještaj
	Razvoj projekata koji doprinose afirmaciji crnogorskog kulturnog identiteta i svih pojedinačnih kulturnih identiteta u Crnoj Gori	Uspostavljanje i realizacija programa: „Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija“ 2017-2020	Ministarstvo kulture, drugi državni resori, Univerzitet Crne Gore, javne ustanove, nevladin sektor	II kvartal	Usvojen program	Realizovano
Ravnomjerna zastupljenost programa i projekata	Disperzija programa nacionalnih ustanova kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore	Saradnja nacionalnih i opštinskih ustanova kulture/ Realizacija Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara	Ministarstvo kulture, nacionalne i opštinske ustanove kulture	Kontinuitet	Broj realizovanih programa i projekata	Realizovano 17 programa iz oblasti stvaralaštva i 76 projekata iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara
	Saradnja i razmjena programa između opštinskih ustanova kulture	Podrška međuopštinskim programima saradnje kroz Program razvoja kulture na sjeveru, Program podrške razvoju kulture u Nikšiću i Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara	Ministarstvo kulture, Opštine, opštinske ustanove kulture	Kontinuitet	Broj podržanih programa saradnje	Ukupno 12 (10 iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva i 2 iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara)
	Valorizacija dobara sa	Izrada elaborata o utvrđivanju kulturnih	Ministarstvo kulture, Uprava	Kontinuitet	Broj izrađenih elaborata i	Izrađeno 11 elaborata – 11 rješenja o statusu

	potencijalnim kulturnim vrijednostima i uspostavljanje njihove zaštite	vrijednosti dobara na osnovu istraživačkih nalaza i drugih relevantnih dokaza o svojstvima, osobenosti i značaju dobra	za zaštitu kulturnih dobara		donešenih akata o sticanju statusa kulturno dobro	kulturno dobro
--	--	--	-----------------------------	--	---	----------------

CILJ 7. MEĐUNARODNA SARADNJA I FONDOVI ZA KULTURU

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Unapređenje bilateralne i multilateralne saradnje	Intenziviranje bilateralne i multilateralne saradnje kroz potpisivanje međudržavnih sporazuma i programa o saradnji u oblasti kulture	Izrada i usaglašavanje sporazuma i programa o saradnji u oblasti kulture	Ministarstvo kulture, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo evropskih poslova	Kontinuitet	Broj potpisanih sporazuma i broj realizovanih programa	Potpisana 2 sporazuma i 2 programa saradnje
	Priprema projekata i učešće u međunarodnim programima saradnje	Priprema aplikacija za programe EU (Kreativna Evropa, Evropa za građane, IPA-a), Savjeta Evrope (Evropska audiovizuelna opservatorija, EURIMAGES), UNESCO (Program participacije)	Ministarstvo kulture, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo evropskih poslova, Nacionalna komisija za UNESCO, opštine, javne ustanove, nevladin sektor	Kontinuitet	Broj podnijetih aplikacija i broj odobrenih grantova	Podnijeto 10 aplikacija (4 u okviru Prvog poziva IPA Prekogranična saradnja Italija – Albanija – Crna Gora; 2 u okviru programa Kreativna Evropa; 1 u okviru programa Evropa za građane i 3 aplikacije preko ambasada Norveške, Japana i SAD-a); Odobrena realizacija 4 IPA projekta, 2 projekta Kreativna Evropa i 1 projekta u okviru Evrope

						za građane
	Učešće u međunarodnim asocijacijama, mrežama, fondacijama	Učešće u programima Foruma slovenskih kultura, Bijenala mladih Evrope i Mediterana, Fondacije „Ana Lind“, TRADUKI, Evropske filmske mreže...	Ministarstvo kulture, ustanove kulture, nevladin sektor, pojedinci	Kontinuitet	Broj i struktura realizovanih projekata	Realizovana 3 programa (1 likovni i 1 književni BJCEM, 1 književni program TRADUKI)
	Prezentacija i promocija crnogorske kulture na značajnim regionalnim i međunarodnim manifestacijama i festivalima	Podrška projektima zajedničke prezentacije crnogorske kulture na referentnim regionalnim i međunarodnim manifestacijama i festivalima u oblasti savremene likovne umjetnosti, filma, pozorišnih produkcija, muzičke djelatnosti, književosti i izdavaštva	Ministarstvo kulture, ustanove kulture, nevladin sektor, pojedinci	Kontinuitet	Broj i struktura realizovanih projekata	Ukupno 20 (7 sajмова knjiga, 5 međunarodnih filmskih festivala, 7 muzičkih programa, 1 berza arheološkog turizma)
	Institucionalna saradnja u cilju zaštite i očuvanja kulturno-umjetničkog stvaralaštva i kulturne baštine izvan teritorije Crne Gore	Prikupljanje, obrada i sistematizacija podataka o umjetničkim djelima i kulturnoj baštini koja se nalazi izvan Crne Gore	Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo evropskih poslova, Ministarstvo finansija –	Kontinuitet	Količina prikupljenih i obrađenih podataka	Nije realizovano

			Uprava carina, Ministarstvo unutrašnjih poslova			
Fondovi za kulturu	Povećanje dostupnosti međunarodnih fondova za finansiranje kulture	Učlanjenje u međunarodne programe saradnje	Ministarstvo kulture, Ministarstvo vanjskih poslova i Ministarstvo evropskih poslova	Kontinuitet	Broj realizovanih programa i broj stečenih statusa u međunarodnim programima	1 (Crna Gora postala članica SEE Cinema Network-a)
	Promocija međunarodnih fondova i njihovih benefita	Ažuriranje web portala Kreativna Evropa, štampanje i distribucija publikacija i brošura o međunarodnim fondovima, objavljivanje javnih poziva i međunarodnih konkursa, medijska prezentacija	Ministarstvo kulture, Desk za Kreativnu evropu, Kontakt tačka za program Evropa za građane, eksperti, Cg mreža Ana Lind fondacije	Kontinuitet	Broj objavljenih javnih poziva - konkursa, publikacija, broj medijskih i internet objava	Ukupno 19 aktivnosti (2 sastanka mreže Ana Lind, 3 konkursa programa Kreativna Evropa; 14 objava na zvaničnom sajtu)
	Pružanje logistike za apliciranje i učešće u međunarodnim fondovima;	Organizacija Info dana, saradnja sa ekspertima i korisnicima	Ministarstvo kulture, Desk za Kreativnu evropu i Kontakta tačka za program Evropa za građane, Cg mreža Ana Lind	Kontinuitet	Broj organizovanih info dana i održanih konsultacija	Ukupno 11 aktivnosti (7 info dana programa Kreativna Evropa; 2 info dana programa Evropa za građane; 2 konsultativna sastanka mreže Ana Lind)
	Podsticaj projektima koji su obezbijedili grantove kod	Utvrđivanje modela za obezbjeđivanje podrške iz državnog budžeta	Ministarstvo kulture	IV kvartal	Utvrđen model	Model normativno utvrđen donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO

	međunarodnih fondova					
	Izrada baze podataka o regionalnim subjektima zainteresovanim za partnersko učešće	Prikupljanje, obrada i sistematizacija podataka i formiranje elektronske baze podataka	Ministarstvo kulture, Desk za Kreativnu evropu i Kontakta tačka za program Evropa za građane	Kontinuitet	Broj prikupljenih i obrađenih podataka	Nije realizovano

CILJ 8. ZAŠTITA I PROMOCIJA RAZNOLIKOSTI KULTURNIH IZRAZA

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Promovisanje raznolikosti kulturnih izraza	Podsticaj programa koji afirmišu crnogorsku multikulturalnost i interkulturalni dijalog	Podrška programima putem javnog konkursa; Sprovođenje procedure za UNESCO konkurse za finansiranje iz fondova za kulturnu raznolikost i promociju kulture; Implementacija programa Fondacije Ana Lind	Ministarstvo kulture, Nacionalna komisija za UNESCO, Međunoradna fondacija Ana Lind za dijalog među kulturama	Kontinuitet	Sprovedeni konkursi za sufinansiranje projekata	Realizovana 4 konkursa (3 godišnja konkursa za sufinansiranje kult.umj.stvaralaštva i 1 konkurs UNESCO-a za Fond za kulturnu raznolikost)
		Organizacija konferencije o kulturnom diverzitetu	Ministarstvo kulture, Nacionalna komisija za UNESCO	II kvartal	Održana konferencija	Realizovano
	Obilježavanje značajnih datuma crnogorskog kulturno-	Prikupljanje, obrada i sistematizacija podataka od značaja za izradu programa	Ministarstvo kulture, Nacionalna komisija za	Kontinuitet	Ustanovljen Kalendar važnih datuma u kulturi i srodnim oblastima	Realizovano

	istorijskog konteksta	obilježavanja	UNESCO, javne ustanove, nevladin sektor		za 2017. godinu i realizovani projekti	
	Afirmacija rodne ravnopravnosti i kulturnih izraza različitih socijalnih grupa, uključujući lica koja pripadaju manjinama	Realizacija aktivnosti iz LGBT Strategije Vlade	Ministarstvo kulture, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, ustanove kulture, nevladin sektor	Kontinuitet	Broj realizovanih aktivnosti	Realizovana 1 aktivnost (panel diskusija sa LGBT tematikom)
		Realizacija aktivnosti iz Strategije za integraciju lica sa invaliditetom 2016 – 2020.	Ministarstvo kulture, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, ustanove kulture, nevladin sektor	Kontinuitet	Broj realizovanih aktivnosti	Realizovano 10 aktivnosti (adaptacija 4 kulturna dobra i 2 objekta; štampanje časopisa „Glas“ i realizacija 3 projekta stvaralaštva OSI)
		Realizacija aktivnosti u skladu sa Strategijom za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020.	Ministarstvo kulture, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, ustanove kulture, nevladin sektor	Kontinuitet	Broj realizovanih aktivnosti; Sproveden konkurs za izbor najboljeg priloga objavljen u medijima	Realizovana 1 aktivnost (sproveden konkurs)
		Realizacija aktivnosti iz Plana postizanja rodne ravnopravnosti	Ministarstvo kulture, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, ustanove kulture, nevladin sektor	Kontinuitet	Broj realizovanih aktivnosti	Realizovane 3 aktivnosti (izrada elaborata o Muzeju žena, panel diskusija i izložba)
		Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nematerijalnih dobara	Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturnih dobara	Kontinuitet	Broj izrađenih elaborata i akata o sticanju statusa kulturno dobro	2 elaborata – 2 rješenja (Vještina izrade lisnatog sira i Ribarenje kalimerama na Port Mileni u Ulcinju)

	Zaštita i valorizacija nematerijalne kulturne baštine	Realizacija odgovarajućih projekata iz Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara	Ministarstvo kulture, ustanove kulture	Kontinuitet	Broj realizovanih projekata	3 projekta (Bokeljska noć; nošnja Bokeljske mornarice; Crnogorski oro)
		Organizovanje radionice o metodologiji izrade Nominacionog dosijea za nematerijalna kulturna dobra	Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturnih dobara	I kvartal	Organizovana radionica	Realizovano

CILJ 9. MONITORING I EVALUACIJA

PRIORITET	MJERA	AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK REALIZACIJE	INDIKATOR USPJEHA	STANJE
Praćenje i analiza realizovanih aktivnosti	Evaluacija definisanih mjera i aktivnosti	Priprema godišnjeg izvještaja o realizaciji	Ministarstvo kulture	IV kvartal	Usvojen izvještaj	Izvještaj pripremljen i upućen Vladi na usvajanje
	Nadzor nad realizacijom planiranih aktivnosti	Sprovođenje nadzora	Ministarstvo kulture	Kontinuitet	Broj sprovedenih nadzora	Ukupno 278 nadzora (102 – Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara 176 – sufinansiranje programa iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva)
	Evaluacija komunikacione strategije	Prikupljanje i obrada podataka medijske prezentacije	Ministarstvo kulture	Kontinuitet	Broj i vrsta obrađenih podataka i medijskih objava	305 objava na sajtu Ministarstva